

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Quæstio Unica. De Sacramento Ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

fionis periculum posse deferri in lana bombycina : Croix
num. 2121.

DISPUTATIO VI. QUÆSTIO UNICA.

De Sacramento Ordinis.

ORDO est Signum sensibile, quo tribuitur Spiritu-
alis Potestas circa Eucharistiam. Et si autem plures nu-
merentur Ordines, unum tamen sunt Sacramentum ob
unum eorum finem, quod est Eucharistiæ Sacrificium.
Ex Trid. autem sunt septem: quatuor scilicet mino-
res, *Officiarius, Lectoratus, Exorcistatus, & Acolythatus*;
tres vero Majores, & Sacri, *Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus*; & quidem Presbyteratus
dicitur minor, si sit simplex Sacerdotium; dicitur
major, si sit Episcopatus essentialiter includens Sacerdo-
tium, cujus est extensio; ita ut nulliter conferatur non
Sacerdoti. cum Sacerdotium valide conferatur non Dia-
cono, & Diaconatus non Subdiacono, &c. Archiepisco-
patus, Patriarchatus, Primatus, Papatus, non sunt
Ordines diversi ab Episcopatu: Cardinalatus est tantum
dignitas: item Chorepiscopatus hoc est Vicariatus Epi-
scopi absentis: Prima autem Tonsura est tantum dispo-
sitio ad Ordines. Cæterum de fide est, Presbyteratum
esse Sacramentum, imprimere characterem, & confer-
re gratiam, &c. De Diaconatu est communissima senten-
tia contra Durandum: De Subdiaconatu est etiam com-
munior sententia contra Cajetanum: De Ord. min. est
communis sententia contra Vasq. Qui ergo indigne
confert, vel suscipit Presbyteratum, certissime peccat
mortaliter sacrilege: non ita certissime de reliquis: Lean.
apud Tamb. *de Ord. Agendum* nunc I. De natura Sa-
cramenti Ordinis: II. De Ministro Ordinum: III. De
eorum Subjecto: IV. De Circumstantiis Ordinationis;
V. Demum de titulo Ordinandorum.

CAPUT I.

De natura Sacramenti Ordinis.

AD dignoscendam naturam Sacramenti Ordinis, vi-
denda est I. Eorum Materia: II. Forma: III. In-
ter-

tentio : IV. Munera, & Onera : V. Pœnæ male Ordinati : VI. Pœnæ male Ordinantis.

§. I.

Quæ sit Materia cujuscunque Ordinis ?

I. **P**RIMA Tonsura (*Quæ est deputatio ad obsequium Ecclesiæ*) cum non sit ordo, habet tantum quasi materiam, capillos abscissos ab Episcopo. Dixi *Quasi*, quia valide quis etiam deputaretur ad illud obsequium, si quocunque alio modo ad id addiceretur ab Episcopo: March. ap. Tamb. Est igitur Tonsura disponens ad Ordines, non secus ac habitus ad Religiosum statum; dum ergo Clericatus dicitur ordo, sensus est, quod sit nota, per quam quis ex ordine laicorum evehitur ad ordinem, seu statum Clericorum; ergo nec imprimit characterem, nec per se confert gratiam.

II. Ostiariatus (*Per quem datur potestas claudendi, aperiendi, & custodiendi Ecclesiam*) habet materiam remotam claves Ecclesiæ, proximam earum traditionem. Illis autem aperire, & claudere, uti etiam traditio campanulæ, &c., sunt cæremoniæ.

III. Lectoratus (*Quo conceditur potestas legendi Prophetias, & Scripturas in Ecclesia*) habet materiam remotam, librum continentem sacras lectiones, id est, Epistolas, & Prophetias; proximam, ejusdem libri traditionem.

IV. Exorcistatus (*Quo datur Potestas fugandi demones ab energumenis*) habet materiam remotam, librum Exorcismorum; proximam, ejusdem libri traditionem.

V. Acolythatus (*Quo datur Potestas accendendi lumina, & porrigendi Subdiacono urceolos*) habet materiam remotam, candelabrum cum cereo extincto, & urceolos vacuos; proximam, eorundem traditionem. Avers. aliique docent, utramque materiam remotam requiri essentialiter ad hunc ordinem: Angel. & alii affirmant, sufficere priorem: D. Th. & alii, posteriorem: utriusque probabiliter apud Tamb. & sane speculative loquendo: practice tamen utraque est adhibenda.

VI. Subdiaconatus (*Quo datur Potestas assistendi Celebranti, eique ministrandi Calicem cum Vino, & Patenam cum Hostia, ac legendi Epistolas in Missa*) habet materiam remotam Calicem cum Patena, sine Vino, & Hostia, & librum Epistolarum; proximam eorum traditionem.

Vsq.

Vasq. & alii docent tanquam commune, & certum, sufficere priorem materiam remotam: Averf. Med. & alii, docent, requiri utramque simul: Sanch. Bonac. & alii communiter docent, sufficere Calicem, & Patenam, etiam non consecrata, vel consecrationem amiserint; negant Sylv. Pal. Dicast. & alii. Sylv. putat, sufficere Calicem sine Patena, velecontra; negant Marchin. Lean. aliique. Practice autem tutior sententia est sequenda; & si aliter fiat, peccatur, & ordinatio sub conditione est reiteranda: v. Croix.

VII. Diaconatus (*Quo datur Potestas proxime ministrandi Celebranti, legendique Evangelium in Missa*) habet materiam remotam librum Evangeliorum; proximam ejusdem traditionem: item alteram materiam remotam, manum dexteram Episcopi; proximam ejusdem impositionem super caput ordinandi. Vasq. Sot. Pal. & alii putant, priorem materiam sufficere ad Diaconatum. Marchant. & alii putant, posteriorem. Bellarm. & alii communius docent, requiri essentialiter utramque in Ecclesia Latina; atque id est practice tenendum; & si secus factum fuerit, reiterandum, seu supplendum, quod deerat. Dixi, *In Ecclesia Latina*; Nam in Græca licite, & valide ordinatur Diaconus per solam impositionem manuum. Qua in re nota cum Bellarm., & aliis apud Croix l. 6. p. 2. n. 2135. Christum Dominum determinasse tantum in genere materiam, & formam Ordinum, volendo fieri per signa, & verba repræsentantia potestatem conferendam; & reliquisse ulteriorem determinationem auctoritati Ecclesiæ; quæ proinde pro Græcis determinavit solam impositionem manuum cum sua forma: pro Latinis saltem posterioribus temporibus etiam traditionem libri Evangeliorum, &c. Hinc. si Græci ordinarentur per traditionem libri, & Latini per solam impositionem manuum, quamvis Suar. & alii putent, valide ordinari: tamen Arriag. & alii probabilius negant; quia ista signa per legem, & consuetudinem contrariam respective ad diversas particulares Ecclesias amiserunt vim significandi potestatem, quæ confertur: quod, si universalis Ecclesia decerneret, ut ubique promiscue usurparetur hoc, vel illud signum, aut etiam aliud tertium; Amic. & alii putant, fore materiam sufficientem; Dur., & alii dicunt, Ecclesiam nunc adultam non posse amplius mutare: utrumque est incertum, etiam prius probabilius: v. Croix l. 6. p. 1. n. 16.

VIII. Presbyteratus (Quo datur Potestas conficiendi Christi Corpus, & Sanguinem, & remittendi fidelibus peccata) habet materiam remotam etiam duplicem in Ecclesiâ Latina; alteram scilicet Calicem cum Vino, Patenamque cum Hostia, quorum traditio est materia proxima; alteram (quæ sola est apud Græcos) impositionem manuum Episcopi super caput Presbyterandi, quæ impositio apud Latinos fit etiam dupliciter, tum scilicet ante traditionem Calicis, &c. nihil proferendo; tum post eam traditionem, proferendo *Accipe Spiritum Sanctum, &c.* Itaque in Ecclesiâ Græca per solam impositionem manuum accipitur complete Sacerdotium, hoc est duplex ejus potestas, tum in Corpus Christi verum, tum in Corpus ejus mysticum: at in Ecclesiâ Latina per traditionem Calicis, &c. accipitur prior potestas; per impositionem manuum posterior potestas; si ergo latinus ordinetur per solam traditionem, supplenda deinde est impositio; si ordinetur per solam impositionem, tota ordinatio iteranda est; quia in priori casu est inadæquate Sacerdos, secus in casu posteriori, cum potestas in Corpus mysticum essentialiter supponat potestatem in Corpus Christi verum, non e converso.

Si autem Presbyteratus collatus sit apud Latinos sine prima impositione manuum, D. Th. & alii communiter docent, esse validum, quia hæc censetur cæremonia tantum accidentaliter, cum nec habeat formam verborum specialem, & simul fiat etiam per Sacerdotes assistentes ordinationi; quæ sententia communiter etiam dicitur moraliter certa. D. Bonav. docet, per primam impositionem imprimi characterem, imo in ea sola videtur constituere materiam Presbyteratus; quam sententiam etsi Tann. vocet falsam, improbabileni, & erroneam; tamen March. vocat talem censuram parum molestam; nisi vero tantum censuret exclusionem traditionis Calicis, ideoque putat utramque impositionem manuum essentialiter, quod Bosco dicit, defendi posse cum aliqua probabilitate, & Arriag. non audet improbabilitatis arguere, & Averf. pro hac sententia citat. Sot., Becan., & Arcud, unde Croix l. 6. p. 2. n. 2145. cum aliis tribus Doctoribus concludit, licite repeti sub conditione ejusmodi ordinationem factam sine prima impositione manuum: plura vide ibidem: de differentia autem Ecclesiæ Græcæ à Latina vide supra n. antecedenti, quæ omnia etiam hic militant.

Deni-

Denique nota: Si Calix, & Patena, quæ traduntur pro Sacerdotio, non sint consecrata, vel sint execrata. Ledef. Sot. & alii communiter putant, Sacerdotium fore validum, quod Tambur. putat moraliter certum, addens etiam fore validum, si panis, & vinum immediate traderentur: sed probabiliter contradicunt Sylv. Forn. Dicast. apud Croix n. 2150. idque in praxi tenendum. Si tradatur solus Calix cum Patena, vel loco vini fuerit aqua tantum in Calice, vel defuerit panis, Less. Henr. Dian. & alii putant, Sacerdotium fore validum; quia traditio Calicis cum Patena sufficienter verificat formam: Sed Gob. & alii dicunt, ordinationem sub conditione repetendam, cum merito dubium sit de valore: Croix n. 2151.

IX. Episcopatus (*Quo datur Potestas Confirmandi, & Ordinandi*) habet materiam remotam Baculum Pastorem, Annulum, & librum Evangeliorum; proximam vero eorundem traditionem: item impositionem manuum Papæ, vel Episcopi cum assistentia aliorum duorum Episcoporum, aut duorum Sacerdotum ex dispensatione Sedis Apostolicæ. Si autem Papa dispensarit etiam tali Sacerdotum assistentiæ, quamvis Dicast. putet, fieri posse, tamen non est certum; & minus certum, si fiat absque tali dispensatione; ideoque sub conditione repetendum: Croix n. 2147.

Quæres primo, An ad valorem ordinationis requiratur contactus physicus?

Respondeo affirmative cum communi post D. Thom. contra Henr. Valsq. Reginal. quia sic verificatur forma, *Accipe, &c.* ideoque requiritur, ut, & Episcopus ipse immediate tangat tradens, & ordinandus immediate tangat accipiens instrumenta, &c. Hinc, utut probabilis sit sententia opposita, non tamen practice; secus enim reiterari debet ordinatio sub conditione. Addit tamen Croix l. 6. p. 2. n. 2157. ex Gob. & aliis, certo valere ordinationem Sacerdotis, si Episcopus imponat manus tactas Chirotecis, tum quia moraliter, & in communi æstimatione ille dicitur tangere aliquem; tum quia Græci imponunt manus interjecto pallio; tum quia in Pontificali Episcopus tunc jubetur chirothecas deponere, cum debet inungere; ideoque etiam Pal. ibid. pro certo tenet valere, si ordinandus tangat Calicem medio aliquo panno, velo, &c. Addit secundo num. 2155. quod si ordinan-

ordinandus una tantum manu, vel uno tantum digito tangat, certo valet, quia simpliciter dicitur tangere; imo etiam si solo ungue, inquit Lugo; contactus autem utraque manu est ex præcepto ad scrupulum tollendum: Fill. & alii; contra vero, si Episcopus in secunda impositione unicum tantum manum imponat; nam Pontificale Rom. utramque expresse requirit, & Doctores contra Platel. supponunt esse necessariam; nec obstat, Græcos unicum tantum manum imponere, quia ab illis ad Latinos non valet argumentatio: Croix n. 2156.

Quæres secundo, An ad valorem ordinationis requiratur contactus physicus, & realis cujusvis materiæ?

Respondeo, Primo. Certo valere ordinationem, si Presbyterandus tangat Calicem, & Patenam, sed non Hostiam; tum quia Pont. Rom. assignans necessaria tantum dicit de *Cuppa Calicis, & Patena*; tum quia sicut tacto Calice censetur tangi Vinum, ita, &c., ideoque hunc non debere reordinari sub conditione dicit Sanch. & alii contra Bernal. & Fabr.; ex præcepto autem ad tollendum scrupulum tangitur & hostia; quamvis Leand. ap. Tambur. non putet sub mortali: Croix num. 2152. Secundo, Si tangas Calicem, & Hostiam, non autem Patenam; Tambur. dicit, moraliter certum, esse validam; & Vasq. Con. Bon. Pal. & alii communiter dicunt, esse certum; & Gob. addit, oppositum carere probabilitate; quia tactus Patenæ est propter Hostiam; & Patena adhibetur tantum ad decentiam, &c. Contradiscunt aliqui apud Croix, qui ideo concludit num. 2153. valde consultum, Ordinationem sub conditione iterandam. Tertio, Si tangas solum Calicem, cui Patena cum Hostia est superposita, Præp. Bosc. & alii dicunt, certam esse ordinationem, quia per modum unius traditur illud aggregatum. Sed Dian. Pal. & alii negant, esse certum; ideoque Dicast. dicit in praxi reordinandum sub conditione; & ita tenendum: Croix n. 2154.

§. II.

Quæ sit forma Ordinationis?

I. **F**ORMA Oſtiariatus ſunt illa Episcopi verba: *Sic age, quasi rationem, &c.* II. Forma Lectoratus, *R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. O Ac-*

Accipe, Et esto, &c. III. Forma Exorcistatus, *Accipe, Et Commenda, &c.* IV. Forma Acolythatus, *Accipe Ceroferarium, &c.* V. Forma Subdiaconatus ex verbis illis monitoriis componitur, *Videte, cujus ministerium, &c.* in traditione Calicis; in traditione vero libri, &c. *Accipe librum, &c.* VI. Forma Diaconatus, *Accipe potestatem, &c.* in traditione libri Evangeliorum; in impositione vero manuum, *Accipe Spiritum Sanctum, &c.* VII. Forma Presbyteratus, *Accipe potestatem offerendi, &c.* in traditione Calicis, &c. in ultima vero impositione manuum, *Accipe Spiritum Sanctum, &c.* VIII. Forma Episcopatus, *Accipe potestatem, &c.* in impositione manuum; & in traditione baculi, annuli, &c. *Accipe, &c.*

Quæres primo, An forma Ordinationis debeat esse necessario verbalis, & immutabilis?

Respondeo, Ad valorem requiri necessario formam verbalem ore prolatam: quia id pertinet ad substantiam omnium Sacramentorum, excepto matrimonio, ex traditione Ecclesiæ. v. Croix l. 6. p. 1. à n. 9. ubi additur, quod, quamvis in quinque primis Sacramentis verba formæ determinata sint à Christo Domino ad speciem, tamen in ordine determinata sunt tantum ad genus, ad speciem vero ab Ecclesia; qua posita quævis mutatio substantialis (non autem accidentalis) invalidat ordinationem. Hinc Latinus valide ordinatur per formam græce prolatam (etfi invalide per materiam græcam, quæ sit sola manuum impositio) Croix n. 15. Econtra, si loco formæ vocalis substituatur scriptio, nutus, aliæve signa, invalida est ordinatio, &c. Croix à n. 37.

Quæres secundo, An valida sit ordinatio, si forma proferatur ante, vel post materiam proximam?

Respondeo affirmative, si paulo ante, vel paulo post proferatur; quia, si distantia est valde exigua, adhuc verum moraliter est, quod, dum Episcopus profert formam, fiat traditio, tactus, impositio, &c. Secus vero dicendum, si distantia sit talis, ut in communi æstimatione non censeatur moraliter. Addit Lugo. *Respon. Moral.* l. 1. d. 3. eum, qui non tetigit Calicem, & Patenam, dum actu proferebatur forma, sed modo dicto paulo post, posse quidem ad majorem sui animi quietem sub conditione reordinari, sed non esse necessarium.

Notat

Notat hic Croix ex Bardi, & Gob. raro esse prudens dubium de valore suscepti ordinis: & speciatim quoad illos, qui postea scrupulose timent, ne forte non bene, ne nimis cito, vel nimis sero tetigerit; eo quod non sciant, nec possint recordari, aut imaginari, an, quando, & quorsum ista fuerint? Nam ista omnia non sunt prudentia motiva dubitandi, cum non teneamur, nec possimus recordari omnium, quæ agimus, aut egimus. Hoc ergo ipso, quod tu e. g. sciveris, quid faciendum esset, & quidem sub mortali; suppone, te fecisse, quando non scis, te non fecisse.

Notat insuper n. 2158. Quoties Sacerdos tenetur rebaptizari ob certitudinem, probabilitatem, aut dubium de nullitate baptismi, toties etiam tenetur reordinari ordine Presbyteratus, si velit in eo ministrare, ob periculum irreverentiæ Sacramento, & salutis fidelium. Dixi primo, *Si velit*, quia, si nolit, non potest cogi ad reordinationem, modo certum fuerit, non fuisse antea baptizatum: potest vero cogi, si tantum probabile, vel dubium fuerit; quia sic Ecclesia potest præsumere fuisse baptizatum, adeoque valide ordinatum. Dixi secundo, *Ordine Presbyteratus*: quia, si probabile tantum, vel dubium erat, non fuisse baptizatum, satis erit hæc tantum ordinatio, quia probabile est, reliquos ordines intermedios fuisse validos, nec dicta pericula aderunt, quamvis essent invalidi; at, si certum erat, non fuisse valide baptizatum, deberent omnia reiterari, cum certo non fuerint valida: Gob. ib.

Notat demum Tamb. c. 5. in fine, iterationem, quæ ob dictos, aut similes casus est sub conditione exhibenda, fieri posse quolibet anni tempore, à quocunque Episcopo, etiam in Oratorio privato, absque cæteris cæremoniis, sed supplendo solum id, in quo est dubium. Ratio est, quia solemnitates, cæteraque requisita sunt instituta pro ordinatione absoluta, non pro conditionata; sic enim non est ordinationem celebrare, sed quod imperfecte præstitum est, supplere: secus vero, si prior ordinatio fuerit certo invalida. Si autem unus Episcopus conferret potestatem consecrandi, & deinde eo deficiente alter Episcopus conferret potestatem absolvendi, valeret ordinatio, quia sunt duæ potestates distinctæ materiis, & formis: ita Croix. l. 6. p. 1. n. 33.

§. III.

Quæ Intentio sit requisita ad Ordinationem?

CERTUM est I. Ad valorem Ordinationis non sufficere in Ordinante intentionem interpretativam, nec habitualement, sed requiri formalem, vel saltem virtualement ex dictis in Tract. de Sacramentis in genere q. 3. c. 1. Certum II. Neque ex parte Ordinantis sufficere intentionem indirectam ex ibid. dictis q. 2. c. 2. Hic quoad Ordinandum

Quæres primo, Quænam intentio requiratur ex parte Ordinandi ad valorem ordinationis?

Respondeo, Si fit infans, vel amens à nativitate, sufficere intentionem interpretativam: Si fit adultus, sufficere intentionem saltem habitualement. Ratio primæ partis est, quia ordo collatus infanti est validus, ut certo docent Doctores contra Durand. ex *c. un. de Cler. per salt. promot.*; In eo autem nulla esse potuit intentio præter interpretativam; quivis enim ordo ei collatus nullum fert onus absolute, sed erit ei liberum, cum ad usum rationis pervenerit, eligere statum, quem volet: ideoque bonum absolute confert absque malo; & consequenter in eo infante est voluntas interpretativa illius. Ratio secundæ partis est, quia, cum ordo in adulto sit immutatio status, afferatque ei gravia onera absolute, & aliunde non sit necessarius ad salutem, ideo non sufficit intentio interpretativa: sufficit autem habitualis, quia suscipiens Ordinem non est Minister agens, sed subjectum veluti patiens; ideoque non requirit indispensablem intentionem actualem, vel virtualement; requirit tamen saltem habitualement, utpote qui non est subjectum pure physicum, & mortuo modo, sed voluntarium, cum debeat admittere onera Ordinum; ideoque merito requiritur aliquis ejus consensus, vel formalis, vel virtualis, vel saltem habitualis: Croix n. 175.

Hinc, quamvis in suscipiente non sufficiat consensus pure indirectus (ut si quis velit somnum, prævidens in eo ordinandum) eo quod talis consensus potest stare cum directa nolitione Ordinis; tamen valeret talis ordinatio, si cum volitione dormiendi adfuisset etiam voluntas ordinationis prævisæ, ex cap. *Majores, de Bapt. Simi.*

Similiter valet Ordinatio collata phrenetico, ebrio, amenti, &c. licet tum dicat, se nolle; si, quando erat rationis compos, eam voluit, nec voluntatem hanc retractavit; quia ea revocatio non est actus humanus, ideoque prior voluntas permanet habitualiter. Similiter, si quis ratione utens ore tantum renuat, corde tamen consentiat in ordinationem, valide ordinatur; quia in fuscipiente Sacramenta (excepta Pœnitentia, & Matrimonio) non requiritur signum externum interni consensus: vide Croix num. 169. Denique addit Gob. Contra Con. ap. Croix n. 173. validum fore Presbyteratum illius, qui admisit Parochiam volens eam retinere, si postea in somno ordinetur Presbyter, quia, etsi non habuit voluntatem explicitam Presbyteratus, at habuit implicitam in voluntate Parochiæ retinendæ. Ex dictis infer, non sufficere intentionem pure indirectam: sufficere tamen probabiliter etiam implicitam.

Quæres secundo, An præter intentionem fuscipiendi Subdiaconatum requiratur ad ejus valorem intentio, seu votum etiam Castitatis?

Respondeo negative, Nam, si quis ordinatus sit in Subdiaconum ante rationis usum, non requiritur ne interpretativa quidem ejusmodi intentio; cum nec deinde obligetur ad castitatem, nec subeat impedimentum dirimens matrimonium, nisi libere velit manere in statu Sacro, qua electione posita obligabitur: Doctores communiter. Si autem ordinetur adultus, valide etiam ordinatur, etiamsi ejusmodi intentionem, seu votum expresse non habeat; imo, etiamsi expresse nolit votum emittere; quia intentio fuscipiendi Subdiaconatum est distincta ab intentione servandi castitatem, & hæc non jure Divino, sed tantum Ecclesiastico, est Sacris Ordinibus adnexa: Doctores communiter ap. Croix n. 2190. Cæterum, si adultus, sive ignorans, sive non advertens ad tale votum, intendit fuscipere Subdiaconatum, jam implicite vovet castitatem, quia implicite vult onera adnexa. Si vero sciens positive nolit vovere, etsi valide, sacrilege tamen fuscipit Subdiaconatum, utpote inobediens præcepto Ecclesiæ præcipientis tale votum ex motivo Religionis, & ex eodem motivo prohibentis ei quemcunque actum contra castitatem; ideoque is semper tenebitur emittere tale votum; &, si nunquam velit, quivis ejus actus contra castitatem adhuc erit sacrilegus,

crilegus, & si ineat matrimonium, adhuc erit irritum. An autem talis obligatio fit immediate ex præcepto, an ex voto, an ex utroque simul, disputant Doctores. Vide Croix num. 2191. Unum hinc infero, quod Pontifex, qui in suscipiendis Sacris Ordinibus votum castitatis sive implicite, sive explicite emiserat, si matrimonium contraheret, non solum peccaret graviter ratione scandali, ut innuimus suo loco in Tract. de Legibus d. 2. q. 3. c. 1. sed etiam graviter peccaret contra votum, in quo nequit secum dispensare, cum hujusmodi dispensationis esse omnino non possit causa legitima.

Quæres tertio, Qua animi dispositione accedere quis debet ad statum Ecclesiasticum?

Respondeo, Si tonsuram suscipias tantum, ut subterfugas iudicium sæculare, secundum Barb. Bann. Arag. Led. Marchin. Pasq. peccas mortaliter, quia Trident. *sess. 23. c. 4.* prohibet, talem initiari. At secundum Nav. Sanch. Laym. Pal. non peccas mortaliter, quia Trid. non utitur verbis præceptivis, & quia, quamdiu vis servire Deo, potes gaudere juribus servorum Dei: peccas igitur tantum venialiter: Si cum animo non perseverandi, secundum Averf. tantum venialiter, quia, quamdiu vis servire Deo, potes gaudere, &c. Si cum animo experiendi, seu faciendi postea, quod magis expedire videbitur, nullatenus peccas ex Averf. quivis enim uti potest sua libertate ad eligendum statum. Si ingrediaris Religionem sine animo manendi, decipis in re gravi Religionem, quæ merito invita est ad illos sumptus, & molestias, & ad patefacienda sua secreta. Si initiaris ob beneficium, tanquam finem principalem, & primarium, secundum March. peccas mortaliter, sed intellige, si ob talem finem vis legem Dei graviter negligere, ut eo lucro potiaris. Tamb. Si sine causa uxorem duxeris; secundum Azor. non peccas; secundum Sanch. communiter peccas saltem venialiter.

Quæres quarto, An valeat ordinatio facta ex metu gravi injuste incusso?

Respondeo affirmative; Sive ordinans, sive ordinandus sive uterque sit metum passus; modo habuerint intentionem requisitam ad ordinationem; quæ erit voluntaria simpliciter et si secundum quid involuntaria; cum
nulla-

nulla sit, nec esse possit lex humana irritans talem ordinationem. An autem adultus per ejusmodi metum inductus ad ordinem majorem teneatur ad Castitatem, ad impedimentum dirimens matrimonium, & ad Horas? Affirmant D. Antonin. Sot. Pal. & alii, quia adest voluntarium, quantum sufficit ad votum, &c. nec adest jus positivum illud irritans. Negant Sanch. & alii plusquam 20. apud Croix n. 2163, quia Deus non acceptat tale votum, neque Ecclesia censetur velle obligare sic inductum. Distinguit Perez, & negat, si is positive nolit vovere, ad quod nec tunc obligatur ab Ecclesia, nec cogi potest à metu, cum sit actus mere internus; affirmat vero, si expresse, vel saltem implicite vovit.

§. IV.

Quæ sint munera, & onera Ordinatorum?

MUNUS, seu officium tonsurati est canere in Ecclesia, ideoque etiam vocatur Psalmista, & fit capax beneficii & ordinum. Ostiarii munus est claudere, & custodire Ecclesiam, advocare, & admittere dignos excludendo indignos, pulsare campanas (tempore Sacrificii, ex Hurt.) custodire supellectilem sacram, & aperire librum prædicaturo. Lectoris munus est legere Prophetias, & sacras Scripturas, & Evangelium, sed extra Missam; item instruere Catechumenos. Exorcistæ munus est imponere manus super Energumenos, & exorcismos legere. Acolythi munus est præparare lumina ad Sacrificium, ferre cereum ad Evangelium, & Subdiacono, ac Diacono inservire; potestque (ut & cæteri Ministri quovis ordine insigniti) tangere vasa sacra, ubi non sit Eucharistia. Subdiaconi munera sunt ministrare Diacono, & Sacerdoti, Crucem in supplicationibus gestare, Epistolam canere, & abluere Pallas, & Corporalia. Diaconi munera sunt ministrare immediate Sacerdoti, legere in Missa Evangelium, urgente necessitate ministrare Eucharistiam ex præscripto Sacerdotis, prædicare verbum Dei, assistere lotioni Sacrorum, potestque deferre Pyxidem de uno Altari in alterum: Tamb. & alii. Sacerdotis munera sunt sacrificare, absolvere, prædicare, &c. Episcopi demum munera sunt ordinare, consecrare, &c.

II. Onera Tonsurati sunt deferre habitum, & tonsuram, adscribi alicui Ecclesie, &c. Si ergo Clericus deferre negligat per tempus notabile, Sot. Bon. & alii putant, peccare mortaliter, quod Vasq. Hurt. & alii communiter dicunt de solis Beneficiatis, aut in Sacris constitutis; quamvis Pal. Cajet. & alii negent universaliter, nisi adsit temeritas contumacia, & contemptus: vide Tamb. Denique ei imponitur à Tonsurante, ut semel recitet septem Psalm. Pœnitentiales cum Litanis, &c. sub gravi putant aliqui, sub consilio tantum putant Navar. Tambur. & alii, sub levi Croix, & alii melius, nec tenetur communicare, dum tonsuratur, quia rubrica id disponens non indicat præceptum, sed consilium: Tambur. Hactenus dicta procedunt pariter de Ordinatis in minoribus, Onera Subdiaconi, præter dicta, sunt duo, servare Castitatem, & recitare Horas Canonicas; sub levi item tenetur semel recitare nocturnum impositum ab Episcopo, nec videtur obligatus communicare in ordinatione, juxta dicta; vestis autem ejus est Manipulus. Onera Diaconi sunt eadem; vestis vero est stola transversa. Onera Sacerdotis sunt pariter eadem, vestis est stola è collo utrinque dependens; item sub levi tenetur ex alibi dictis dicere tres Missas impositas ab Episcopo. Sub gravi autem tenetur communicare in sui ordinatione, quia, ut consecrificans, omnino debet participare de Sacrificio: Quint. & alii. Onus demum Episcopi, propter dicta, est esse in statu perfectionis.

§. V.

Quæ sint pœnæ male Ordinati?

- I. **S**U**S**P**E**N**S**I**O** ab ordine suscepto reservata Papæ, si scienter orderis in Sacris ab Episcopo, qui cum acceptatione Papæ renunciavit Episcopatu, ex cap. *Requisivit, de Ordin. ad Episc. &c.*
- II. Eadem suspensio, si orderis etiam in Minoribus ab Episcopo vitando Excommunicato, Suspenso, Interdicto, Schismatico, Hæretico, ex c. 1. & 2. *de Schism. & Ordin. ab eo.*
- III. Eadem suspensio, sed relaxanda à proprio Episcopo, si culpabiliter orderis etiam in Minoribus ab alieno Episcopo, sine licentia, sine dimissoriis, aut com-

mandatitiis proprii Episcopi, ex Trid. *sess. 23. c. 8. Ref.* Eadem suspensio, sed Papalis, si natus extra suscipias vel primam tonsuram intra Italiam cum dimissoriis proprii Episcopi, sed non subscriptis à Nuntio originis, recognitisque à Vicario Romano, Urb. VIII. *Secret.* 1624. II. Dec.

IV. Eadem suspensio, sed relaxanda à Diocesano, si ordineris in Minoribus à proprio Episcopo: at in aliena Diocesi sine Diocesani licentia: Trid. *sess. 6. c. 2. ref.*

V. Eadem suspensio (præter Excomm. etiam papalem, de qua v. in Tract. de Simonia c. 4.) papalis, si ordineris simoniace, ex Bull. Sixt. V. Item, si excommunicatus ob Clerici percussione ordineris, si sis Clericus secularis; si regularis, absolvi poteris à tuo Superiore, modo factum non fuerit notabile, ex cap. *Illorum, de Sent. Exc.* Item, si in Matrimonio ordineris in Sacris, Extrav., *Antiquæ.* Item, si eodem die plures Ordines Sacros susceperis, ib. Item, si Apostata à Religione ordineris in Sacris, cap. ult. *de Apostat.* Item, si absque dispensatione ordineris extra tempora, ex Bull. Pii II. *Cum, &c.* Item, si ordineris in Sacris absque titulo, ex cap. *Præter, de Sim.*

VI. Eadem suspensio, sed non Papalis, si ordineris per saltum. Item, si ordineris in Sacris cum dimissoriis Capituli intra annum Sedis Vacantis absque coarctatione beneficii; absolvendus enim es à successore ex Trident. *sess. 7. c. 10. de Refor.* Item, si ordineris in Sacris ante legitimam ætatem, ex Bull. Pii II.

VII. Qui ordinatur furtive, est etiam irregularis, ex cap. *Veniens, de eo, qui furtive,* vel si eodem die plures ordines majores suscipiat ex *Eodem cap. ap. Avil. contra Nav. vel minores cum majori, ibid. vel si uxoratus, &c. ex cit. Extr. Antiquæ: v. Tamb. c. 12.* Reliqua satius addemus in Tract. de Censuris.

§. VI.

Quæ sint pænæ male Ordinantis?

I. EPISCOPUS conferens in mortali Sacerdotium certissime sacrilegium grave committit; quamvis non ita sit certum de collatione ordinum inferiorum, juxta jam dicta. Item sit irregularis, si censura aliqua ligatus conferat vel primam tonsuram, cum exerceat proprium actum ordinis Episcopalis.

II. Ordinans per simoniam realem suspenditur à Collatione Ordinum, à Pontificalibus, & ab ingressu Ecclesiæ, ex Bull. Sixt. V. confirmata ab Urb. VIII.

III. Conferens tonsuram infanti cum præsumptione suspenditur ab ea conferenda per annum, ex cap. *Nullus, de Temp. Ordin.*

IV. Injuste ordinans invitum suspenditur, seu potius prohibetur à celebratione Missæ per annum, ex c. *Ep. d. 74.*

V. Conferens Sacerdotium indigno suspenditur à collatione ordinis Sacerdotalis, ex cap. *Si qui Episcopi i. q. 1.* sed est ferendæ sententiæ: v. Bon.

VI. Conferens tonsuram illiterato suspenditur ab ejus collatione per annum, ex cap. *Nullus de temp. Ord.* Sa tamendicit, hanc suspensionem non esse in usu.

VII. Conferens cum præsumptione tonsuram conjugato eandem suspensionem incurrit; nisi vero conjugatus Religionem legitime velit ingredi, aut Sacros Ordines recipere juxta Canonum dispositionem, ex eod. c. *Nullus.*

VIII. Conferens ordines Clerico bigamo, aut pœnitenti publico suspenditur, seu potius prohibetur à celebratione Missæ per annum, ex cap. *Nullus d. 55.*

IX. Conferens tonsuram, vel ordines non subdito absque licentia sui Ordinarii, suspenditur per annum ibi à collatione tonsuræ, hic à collatione ordinum, ex cap. *Nullus, & cap. Eos, qui de temp. Ord.*

X. Conferens duos Sacros Ordines eodem die, aut duobus diebus continuato jejunio, suspenditur à collatione utriusque ordinis, nec relaxandus, nisi à Papa, ex c. *Litteras, de temp. Ord.*

XI. Conferens Sacros Ordines sine titulo cum pacto, ut ordinatus nihil ab eo petat in defectum beneficii, vel patrimonii, suspenditur à collatione ordinum per triennium; & similiter præsentans suspenditur ab executione ordinum per triennium, ex cap. *Si quis, de Sim.*

XII. Conferens Sacros Ordines Novitio ante professionem, aut vota simplicia Societatis Jesu, suspenditur à collatione ordinum, quos contulit, ex Bull. Pii V. *Romanus*: v. Tamb. c. 12. & alios.

Quæres hic, An liceat Episcopo aliquid accipere pro collatione ordinum?

Respon-

Respondeo, cap. 1. de *Simonia* hæc habentur: *Pro ordinatione, eum, qui ordinatur, omnino aliquid dare prohibemus. Cap. Sicut Episcopum* 1. q. 2. hæc habentur: *Is, qui ordinatus fuerit, si non ex placito, neque exactus, neque petitus, post acceptas chartas, & pallium, aliquid cuilibet ex Clero, gratiæ tantummodo causa, dare voluerit, hoc accipi, nullo modo prohibemus, quia ejus oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ non ex ambientis petitione processit. Ubi ly Ex placito* significat, ex pacto, juxta Gloss. Trid. sess. 21. c. 1. de *Reform.* ita præcipit: *Nihil pro collatione quorumcunque Ordinum... etiam sponte oblatum, Episcopi... accipiant, & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes pœnas à jure inflittas ipso facto incurrant.* His positis, Thom. Sanch. in *Consil. Moral.* 1. 2. c. 3. dub. 19. docet primo ex D. Th. 2. 2. q. 100. a. 2. ad 4. non esse simoniam juris naturalis, & divini, si in collatione ordinum aliquid detur, non in pretium ordinis, sed ad Episcopi sustentationem, quia in administratione aliorum Sacramentorum nulla est simonia aliquid recipere in propriam sustentationem: ergo nec in hoc, cum non sit magis spirituale, quam reliqua. Docet secundo, esse tamen simoniam juris Ecclesiastici, si Episcopus tale stipendium pro ordinum collatione recipiat; quia in reverentiam talis rei spiritualis, scilicet ordinum, id prohibuit Episcopis Trid. loc. cit. & cap. 1. de *Simonia.* Ita etiam Armil. v. *Simonia* n. 32. Rosel. vid. *Simonia* 1, 2. 28. Ang. v. *Simonia* 1. n. 28. Tabien. v. *Simonia* q. 33. n. 34. & ibi Sylvest. q. 7. dict. 3. Docet tandem tertio, posse Episcopum, post collatum ordinem, aliquid recipere sponte oblatum; quia, quamvis in Trid. cit. expresse prohibeatur, etiam sponte oblatum recipere; tamen id expresse conceditur cit cap. *Sicut Episcopum* 1. q. 2. si fiat post collationem ordinis: ita tenent Turrecr. Hug. Archid. Innoc. & Hostien. in c. cit. & post Trident. videntur expresse tenere Navar. *sum. lat. c. 23. n. 102. vers. 11.* & Ludov. Lop. 1. p. *instit. novi n. 391. fol. 924. pag. 2. in fine,* ubi dicunt, id non esse in foro conscientiæ simoniam. Et idem Nav. c. 25. *Hisp. n. 68. lat. n. 68. vers. 2.* & Salzed. *pract. Bernardi Diaz. c. 91. incipient. Simoniaci, vers. 6.* dicunt, quod ad hoc, ut sit locus pœnæ Trident. citat. oportet, ut datio præcedat ordinum collationem: ergo clare sentiunt nobiscum: sic etiam tenet expresse Capua l. 2. *decis. c. 95. n. 59.*

CAPUT II.

De Ministro Ordinum.

SOLUS Episcopus consecratus est ordinarius Minister etiam ordinis Episcopalis, etsi ad hunc conferendum indigeat assistentia aliorum, saltem duorum Episcoporum, vel Presbyterorum ex dispensatione Papæ: ut autem Episcopus licite conferat ordines, aut etiam primam tonsuram, requiritur ius super, ut sit proprius ordinandi, ratione scilicet domicilii, vel originis, vel beneficii, aut ab his habeat dimissorias, vel etiam testimoniales, & de his hic agendum.

§. I.

De Episcopo Domicilii.

DICITUR Episcopus proprius ratione domicilii, in cuius Diocesi habet, qui vult ordinari, fixum domicilium cum animo manendi ibi perpetuo. Qua in re Constit. Inn. XII. *Speculatores* ita statuit: *Subditus ratione domicilii ad effectum suscipiendi ordines is dumtaxat censetur, qui, licet alibi natus fuerit, illud tamen adeo stabiliter constituerit in aliquo loco, ut vel per decennium saltem in eo habitando, vel majorem rerum, ac bonorum suorum partem cum instructis ædibus in locum huiusmodi transferendo, ibique insuper per aliquod considerabile tempus commorando, satis, superque suum perpetuo ibidem permanendi animum demonstraverit, & nihilominus ulterius in utroque casu se vere, & realiter animum huiusmodi habere iurejurando affirmat.* Requiritur ergo vel decennalis habitatio, vel per tempus considerabile cum instructis ædibus, & translatione majoris partis bonorum, & pro utroque casu iuramentum de animo vere ibi perpetuo manendi. Hinc Studiosi, &c. qui etiam per decem, aut plures annos studerent in eadem Academia non acquirunt domicilium ad effectum suscipiendi ordines, quia non habent animum perpetuo ibi manendi, seu figendi domicilium, ut requirit Const. cit. Item impuberes, ubicunque diu morentur, non possunt ibi domicilium acquirere, sed patris domicilium semper retinent usque ad pubertatem. Quod si paternum domicilium ignoretur, domicilium matris habetur pro suo; Barb. & alii apud Croix n. 2182.

Cæte-

Cæterum non impedit animum perpetuo alicubi habitandi, quod quis ita fit animo comparatus, aut alio migraret, si promotio, officium, casus improvisus, aut necessitas familiæ eo vocaret, ut cum communi docet Sanch. l. 4. *Decal.* c. 39. num. 20. Si tamen prudenter prævidit, se ex tali causa alio abiturum, tunc animus non acquievit hic, sed fuit veluti suspensus; ideoque jurare non potest, se vere, & realiter habere animum perpetuo hic permanendi. In dubio autem communissima sententia cum Barb. docet, post decennium præsumi posse talem animum, &c. Croix num. 2184.

Denique, si quis habeat duo domicilia æqualiter in diversis Diœcesibus, Sanch., Barb., Ricc., & alii apud Croix num. 2180. notant, ab utroque Episcopo posse ordinari; nam debet posse ab uno, nec est major ratio de uno, quam de altero. Addunt Averf., Gob., Barb. & alii apud eundem, Nobiles habentes plura feuda in diversis Diœcesibus, quamvis ibi non habitent, censeri esse ibi subditos, idque decisum esse à S. Congr. Idem dicunt Barb. Rebuf., Gob. & alii apud eundem de Officialibus, qui in diversis Diœcesibus habent perpetua officia, quamvis non fiant illarum cives; & id extendunt etiam ad eorum filios; sed non credo, ista ultima esse de mente Constit. cit., ut concludit Croix ibid.

Quæ dicta sunt de Episcopo domicilii, dic proportionaliter de Abbate Regulari benedicto, etsi non consecrato, qui non quidem potestate ordinaria, sed concessione Papæ conferre potest tonsuram, & ordines minores tantum Regularibus sibi subditis, qui proinde habent ibi domicilium. Qua in re S. Congr. approbante Clem. VIII. apud Croix n. 2190. statuit, *Abbatibus Regularibus benedictis non posse distam primam tonsuram, & minores ordines conferre Regularibus alterius Congregationis, Ordinis, vel Instituti, etiamsi habeant literas dimissorias suorum Superiorum Regularium, & consensum Ordinariorum, & multo minus personis secularibus etiam habentibus literas dimissorias à suis Ordinariis.* Si ergo his conferant, illicite conferunt; & si sine dimissoriis, etiam invalide, quia carent potestate ordinaria Episcopali, nec aliunde est ipsis commissa ad tales: si cum dimissoriis, Laym., Gob., & alii putant valide, quia Trid. *sess.* 23. c. 10. *de Refor.* tantum dicit *Non liceat*, & pro hoc referunt Declar. S. Congr. apud Pal.; sed

Suar.

Suar., Pignat., & alii negant, quia excedunt commiffionem Papæ, & in dicta Declar. dicitur *Non posse*: v. Croix num. 2191. An autem conferre possint tonsuram, & minores ordines suis novitiis? Affirmant Sanch. Pal. Delb. & alii, quia hi in loco Novitiatus statim acquirunt domicilium cum animo, quantum in se est, perpetuo ibi manendi, &c. Negant Suar. Henr. Barbof. & alii, quia ingressi sunt animo tantum experiendi Religionem, &c. Utraque sententia est probabilis apud Croix n. 2199. Ad quem autem Episcopum mitti debeant Religiosi, ut ordinentur, dicam §. 4.

§. II.

De Episcopo Originis.

CONSTIT. INN. XII. *Speculatores hæc statuit: Subditus ratione originis is tantum sit, ac esse intelligatur, qui naturaliter ortus est in ea Diocæsi, in qua ad ordines promoveri desiderat; dummodo tamen ibi natus non fuerit ex accidenti, occasione nimirum itineris, officii, legationis, mercaturæ, vel cujusvis alterius temporalis moræ, seu permanentiæ ejus patris in illo loco; quo casu nullatenus ejusmodi fortuita natiuitas, sed vera tantum, & naturalis patris origo erit attendenda, &c.*

Is ergo censetur huic Episcopo subditus ratione originis, seu, ut dicitur, originarius, qui natus est in patris domicilio existente in hac Diocæsi; licet ergo aliqui Juristæ dicant, originem adoptati etiam sumi ex domicilio patris adoptantis, negandum id tamen est quoad tonsuram, & ordines; quia Canones loquuntur de patre naturali. Similiter, quamvis multi apud Gob. dicant, originem avi tui etiam hic posse censerit tuam, tamen Bard. Gob. & alii melius negant, quia Constit. cit. remittit præcise ad propriam originem patris. Item per baptismum in aliena Diocæsi non habetur titulus originis, quia baptismus est origo tantum spiritualis: excipiunt tamen aliqui cum Gob., nisi fuisset Turca, Judæus, aut alius Infidelis, eo quod tales nulli Episcopo erant ante subjecti; ideoque videntur sortiri primum locum originis respective, ubi regenerantur. Illegitimi autem, cum sequantur ventrem censentur habere originem, ubi habitat mater, quæ solet etiam esse notior. Quod si patris, & matris domicilium ignoretur, illam

illam habere censentur in loco, ubi fuerunt inventi, seu expositi: v. Croix à n. 2180.

Qui ex accidenti natus est in aliqua Diœcesi, quamvis non subdatur titulo originis, nisi Episcopo originis naturalis paternæ, quæ consequenter censenda est etiam sua, ut statuitur in Constit. cit. tamen additur ibidem primo, quod si tanto temporis spatio ibi fuerit, ut ibi potuerit contrahere aliquod impedimentum Canonicum, indiget Testimonialibus Episcopi illius Diœcesis, ut possit licite ordinari à proprio Episcopo: additur secundo, quod, si pater ibi, ubi ex accidenti natus est filius, tandiu, & eo animo permanserit, ut vere domicilium de jure ibi contraxerit, tunc non origo patris, sed tale domicilium pro ordinatione filii attendi debet.

Si pater in diversis Diœcesibus habeat duo domicilia, in quibus æqualiter habitet; quamvis possit ipse ab alterutro Episcopo ordinari ratione domicilii, juxta dicta §. I., tamen ejus filius ab illo tantum ordinari potest titulo originis, in cujus Diœcesi natus est; quia illud tantum domicilium paternum sortitus est origine: nisi vero ipse etiam post pubertatem utrobique æqualiter habitet. At, si fortuito extra utriusque Diœcesim natus est, ab utrovis potest ordinari titulo originis; qui uterque censetur ejus Episcopus originis, cum non sit potior ratio de uno, quam de altero: Præp., Dian. p. 8. t. 2. r. 14. apud Busemb.

Denique, si, postquam filius natus est in patris domicilio existente in hac Diœcesi, pater in aliam Diœcesim domicilium transferat, non ideo filius amittit jus originis jam acquisitum; ideoque potest etiam ordinari ab hoc Episcopo originis, etsi indigeat Testimonialibus Episcopi illius Diœcesis, si ibi potuerit aliquod impedimentum canonicum contrahere. De vagis, & filiis vagorum nihil hactenus inveni apud Doctores, puto tamen, fortiri originem, ubi nascuntur, quamvis multis Testimonialibus indigeant, ut ibi ordinentur.

§. III.

De Episcopo Beneficii.

CONSTIT. cit. ita statuit, Primo: *Nulli Episcopo, etiamsi Cardinali, liceat externum, ac sibi ratione*
origi-

originis, seu domicilii non subditum ad Clericalem tonsuram promovere prætextu cujusvis Beneficii Ecclesiastici ei statim conferendi, seu ad quod is à patronis jam præsentatus, seu nominatus fuerit; etiamsi dictum Beneficium de novo fundatum sit ea lege, ut quis immediate post tonsuram ad illud instituatur. Itaque hic talis tonsurari tantum potest ab Episcopo propriæ originis, seu domicilii: an autem, ut sic tonsuretur, sufficiat præcise tale beneficium nondum possessum, dicitur de Titulo Ordin. §. 1. quæsit. 1.

Eadem Constit. cit. statuit secundo: *Licet Clericus ratione cujusvis Beneficii in aliena Diœcesi obtenti subiciatur Jurisdictioni illius Episcopi; non tamen ad effectum suscipiendi ordines, nisi tale beneficium per se sufficiat, &c. Et pacifice possideatur, sublata facultate supplendi adjunctione patrimonii, &c.* Itaque, si talis Clericus pacifice possideat dictum Beneficium in aliena Diœcesi, quod sit de se sufficiens, &c., tunc solum poterit licite promoveri ab illo Episcopo, allatis tamen Testimonialibus Episcopi sui domicilii, quæ simul cum tali Beneficio sufficienti exprimendæ sunt in attestatione collatorum ordinum ab Episcopo Beneficii, ex cit. Constit.

Statuit tertio: *Clericum à proprio Episcopo tonsuratum, seu etiam ad ordines minores promotum non posse ab Episcopo Beneficii ad superiores ordines promoveri, nisi Testimoniales proprii Episcopi tam originis, quam domicilii super suis natalibus, ætate, moribus, & vita obtinuerit, & exhibuerit.* Idemque est, si post Subdiaconatum, vel etiam Diaconatum obtinuerit beneficium, cujus titulo promoveri velit ab Episcopo illius Beneficii. Contra vero, si Clericus habeat in aliena Diœcesi patrimonium, etiamsi pro hoc titulo sufficiente sit approbatus, nullatenus potest promoveri ab eo Episcopo absque dimissoriis Episcopi proprii originis, seu domicilii, juxta dicenda §. 5. Idem est, si habeat ibi Missas fundatas, quamvis proventus sufficiant ad honestam sustentationem. Idem, si habeat ibi præbendam temporalem, vel mensæ Episcopalis, vel spiritualis exercitii ibi exhibendi, &c., quia non sunt revera Beneficia: v. Croix n. 2178.

Quæres primo, An Ordinatus uno ordine ab Episcopo originis possit sine dimissoriis alium ordinem suscipere

scipere ab Episcopo domicilii, & alium ab Episcopo Beneficii?

Respondeo affirmative cum Henr., Averf., Præp., Pignat., & aliis contra Barb., & alios apud Croix num. 2185.; quia respective ad ordines suscipiendos est verus subditus singulorum, & nemo indiget dimissoriis ad suum Episcopum; neque id improbat cit. Constit., quæ, quantum attinet ad Episcopum Beneficii, ad summum vult, afferri Testimoniales à proprio Episcopo. Addo tamen, quod, si quis ab Episcopo originis sit prohibitus promoveri ad superiores Ordines, vel suspensus, non potest ab alio Episcopo petere alium ordinem, nisi prior Episcopus consenserit, vel Papa rehabilitarit post cognitam causam, ex Trid. *sess. 14. c. 1. de Reform.*

Quæres secundo, An Ordinatus uno Ordine ab Episcopo Beneficii, si illud hoc anno resignet, possit alium ordinem suscipere ab eodem Episcopo?

Respondeo negative, quia amisit jam subjectionem requisitam: similiter, si Neapolitanus simul cum patre fixit domicilium Capuæ, ex quo ibi tonsuretur, & postea dimissa Capua fixerit iterum domicilium Neapoli, non potest petere superiores ordines Capuæ; quia amisit ibi subjectionem requisitam ad susceptionem ordinum; quidquid sit, an dicendus tunc sit Clericus Ecclesiæ Capuanæ, an Neapolitanæ: Croix n. 2186.

Quæres tertio, An, qui plura habet Beneficia in diversis Diocæsesibus, possit in singulis ordinari?

Respondeo affirmative, quia ratione beneficiorum fit subditus in singulis: Sanch., Barb., & alii apud Croix n. 2179., ubi etiam addunt, quod, si Beneficium, quod possides, quoad Jura Episcopalia sit subjectum uni Episcopo, quamvis quoad præsentationem, & institutionem subjiciatur alteri Episcopo, potes in priori Diocæsi ordinari.

§. IV.

De Episcopo alieno.

DICITUR alienus Episcopus, qui non est proprius ordinandi, nec ratione originis, nec ratione domicilii, nec ratione beneficii: si ergo absque licentia, seu dimissoriis illum ordinet, etiam ad primam tonsuram,
R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. P. ram.

ram, illicite ordinat, & uterque graviter peccat contra grave præceptum Sac. Can., præsertim Trid. *sess. 23. c. 8. de Ref. & sess. 14. c. 2.*, ubi ex dictis statuitur etiam poena suspensionis, & quidem ordinanti per annum à collatione ordinum, ordinato vero ab exercitio ordinis sic suscepti, quamdiu proprio Ordinario videbitur. Nec ad vitandum tale peccatum sufficit ratihabitio de futuro proprii Episcopi, ut docent Doctores cum Sanch. l. 7. *Confil. dub. 20. num. 13. contra Glos., D. Th., & alios*, quia aliter daretur anfa Episcopis, ut hoc quæsito colore alienos ordinent; & Trid. *sess. 14. c. 3. de Ref.* cavet, ne Episcopi titulares aliquem ordinent absque expresso sui Episcopi consensu.

An autem talis ordinatio sit etiam invalida? Affirmandum, si fiat ab Abbate etiam benedicto, juxta dicta §. 1.; negandum, si ab Episcopo, utpote habente potestatem ordinariam vi characteris, quæ stat sine jurisdictione: Croix num. 2192. Neque obstat c. 1. & 3. d. 71. dicens, esse irritam; intelligitur enim communiter, quoad executionem tantum; ideoque sic Tonsuratus non gaudet privilegio Clericali, nec potest valide obtinere Beneficia: est demum suspensus ab actu cujusvis ordinis sic suscepti: Sanch. num. 14.

Quæres, An alienus Episcopus possit in aliquo casu aliquem ordinare sine licentia proprii Episcopi?

Respondeo affirmative: Sunt enim duo casus hujusmodi: Primo, Quando Episcopus proprius est manifeste suspensus, non quomodocunque, sed eo præcise, quod ordinavit Clericos alienos absque licentia proprii Episcopi: tum enim possunt Clerici ejus subditi sine licentia ordinari à vicinis Episcopis, ex c. 2. *de Temp. ordin. in 6.* Debet ergo dicta suspensio esse notoria facto, vel jure; & tunc ejus tantum Clerici, non vero laici, possunt ordinari ab alieno Episcopo, & quidem tantum vicino; quia per talem potest melius sciri de eorum vita, & moribus; ideoque ab eo ordinari licite possunt in ejus Diocesi; & similiter ab Archiepiscopo vicino, ut probabiliter docent Sanch. n. 19., & alii contra Francol., & alios. Quod enim Archiepiscopus non possit sine licentia suffraganei ordinare ejus subditum, ne tempore quidem visitationis, & in loco exempto, est extra hunc casum.

Alter casus est, Si Episcopus alienus per integrum, & completum triennium (ut statuitur in cit. *Constit.*)
sub-

subditum alterius Episcopi secum in suo actuali servitio retinuerit, ac suis sumptibus aluerit; tunc enim titulo Familiaritatis potest illum tonsurare, ordinare, &c. absque licentia proprii Episcopi, sed non nisi cum ejus Testimonialibus, & providendo illi de Beneficio sufficienti intra mensem absque ulla fraude, ex *cit. Constit.* Nominem autem Episcopi alieni non venit hic Episcopus nullatenus, seu ordinatus titulo Ecclesiæ in partibus infidelium: Croix n. 2187. ex Trid. *sess. 14. c. 2. de Reform.*; multoque minus venit Abbas Regularis, cui tantum commissa est facultas relate ad suos subditos regulares, juxta dicta §. 1. Nominem autem familiaris probabiliter venit etiam ejus famulus, quia & hic est etiam familiaris Episcopi, si reliqua adsint, quæ *cit. Const.* requirit: Croix ex Sanch. n. 2187. Denique, si familiaris non possideat actu patrimonium, &c. neque in hoc casu potest tonsurari, quia nec Beneficium actu possidet, juxta dicenda de tit. Ordin. contra Vasq.

De Mand. Clem. VIII. S. Congreg. 15. Mart. 1596. Regulares *quarumcunque Religionum* ordinari debent ab Episcopo Diocesano; nisi is abfuerit, vel non habeat ordinationes, vel Sedes vacet; tunc enim à quovis alio Episcopo (modo non fiat in fraudem) ordinari possunt cum dimissoriis suorum Superiorum id exprimentibus. Si autem Monasterium sit in loco nullatenus, dimissoriæ sint ad Episcopum viciniorum sub pœna privationis officii, vocisque activæ, & passivæ, aliisque arbitrariis. Excipe Soc. Jes. ex Paul. V. Gregor. XIV., & Inn. XII. ap. Croix num. 2144. & 2236., ubi Sanch., Laym., Pal., Gob. excipiunt etiam Religiosos exemptos contra Averf.

§. V.

De Litteris Dimissorialibus.

LITTERÆ dimissoriales, seu, ut dicunt, reverendæ sunt, *Quibus datur licentia accipiendi tonsuram, vel ordinem ab alieno Episcopo.* Atque has dare potest

I. Papa pro tota Ecclesia. Ubi etiam nota primo, Ordinatos in Diaconos, vel Subdiaconos à Papa non posse sine ejus licentia ab alio Episcopo ad superiores ordines promoveri: Sanch. n. 18. ex cap. *Cum in distribuendis, de Temp. Ordin.* Idem dicunt aliqui apud Sanch. n. 28.,

quando Papa providet alicui in curia de Titulo Beneficii; sed melius ipse cum aliis sentit oppositum. Nota secundo, Licentiam, quam dat Papa Episcopo consecrandi Episcopum, esse, ut Assistentibus etiam duobus aliis Episcopis ad minus, ex *Decr. S. Anacl.*, tamen potest Papa dispensare, ut loco Episcoporum assistentium assistant duo Sacerdotes, ex praxi S. Gregor. III., & S. Pii V. An autem possit Papa dispensare, ut nullo assistente Presbytero est dubium, ideoque talis consecratio est reiteranda.

II. Legatus à latere, seu Nuntius Apostolicus pro sua Provincia, in qua & potest ipse ordinare, cum sit Ordinarius: Croix n. 2264.; & alii contra Pignatell., & alios. Debet tamen Ordinandus habere Testimoniales à proprio Episcopo, & Sede vacante à Capitulo juxta dicenda §. 6. Rursus si proprius Episcopus nolit subditum ordinare, potest Nuntius Apostolicus committere viciniore, ut dimissorias ei concedat, &c., Sanch. num. 27. Denique nota, Ultramontanos, omnesque natos extra Italiam, si velint tonsurari, seu ordinari intra Italiam; debere sub pœna suspensionis, aliisque inflicis *Decr. Urb. VIII. Secretis II. Dec. 1624.*, dimissorias propriorum Episcoporum ostendere Nuntiis, seu Collectoribus Apostolicis commorantibus in loco, unde discesserunt, & deinde Vicario Generali Urbis Romæ.

III. Episcopus proprius, five originis, five domicilii, five beneficii; quia hi potestate ordinaria possunt talem ordinare. Idque, etiam si talis Episcopus nondum sit consecratus; quia dimittere non est actus ordinis, sed jurisdictionis, quod Gob., & alii apud Croix num. 2233. extendunt etiam ad Episcopum electum, licet nondum confirmatum, in locis tamen multum remotis à finibus Italiæ; nemo autem extendit ad Vicarium Generalem Episcopi, nisi ex speciali hujus commissione, aut hoc in remotis agente: Croix num. 2234. ex cap. *Cum nullus de Temp. Ordin. in 6.* Sede autem Episcopali vacante, *Trid. sess. 7. c. 10.*, & *sess. 23. c. 10. de Refor.* vetat, ne Capitulum intra annum à die vacationis det dimissorias alicui, nisi beneficii recepti, vel recipiendi occasione *arbitratus* fuerit, sub pœna interdicti ipsi Capitulo, & suspensionis per annum ab officio, & beneficio ipsi concedenti; & privationis privilegii Clericalis ipsi sic ordi-

ordinato, si fit in minoribus; suspensionis vero ab ordinibus usque ad beneplacitum futuri Episcopi, si fit in majoribus: v. plura in hanc rem apud Croix num. 2257, ubi dicitur, *Arctatum* Beneficio recipiendo esse illum, qui habet jus, seu est vocatus ad aliquod beneficium vacans, aut ad Capellaniam requirentem actu certum ordinem, quo ille caret; vel qui est presentatus ad Beneficium, necdum est tonsuratus: non vero is, cui aliquis vult resignare Beneficium, quia hoc est mere voluntarium. At post annum à vacatione potest ex jure communi Capitulum dare cuique subdito dimissorias, sed ex novo Decr. S. Congreg. sub Clem. XI. vetatur in Regno Neapolitano, in quo proinde requirendæ sunt dimissoriæ à Sede Apostolica, & Testimoniales à Capitulo, seu ejus Vicario. Nota demum, Vicarium Papæ, Sede Apostolica vacante, posse efficere, ut ordinentur sui, aut eis etiam non *Arctatis* dare dimissorias; quia Trident. cit. non restringit jurisdictionem Sedis Apostolicæ vacantis: Henr., Avers., & alii; idemque dicunt Graff., & alii apud Croix num. 2263. de Vicariis Episcoporum deputatis per Papam, quos vocat Apostolicos.

IV. Abbates Regulares (non vero Seculares, ex Trid. *sess. 23. c. 10.*) & Superiores etiam Regulares dare possunt dimissorias suis subditis Regularibus, ex Trid. apud Fagn. & Croix n. 2236., & probabiliter etiam suis Novitiis, ut certum est de Novitiis Societatis Jesu apud Croix num. 2237. ubi probabile est, etiam post Decret. S. Congr. jussu Urb. VIII., tales dimissorias dari posse ad quemcunque Episcopum, modo sint Religiosi exempti; nam hoc privilegium, & consuetudo eximunt eos ab iis, quæ in cit. Decr. statuuntur: v. Croix n. 2236. Nota tamen in Societate Jesu id posse tantum Provinciales: in aliis Religionibus aliquando etiam Superiores locales juxta sua cujusque Religionis statuta.

Quæres primo, Quomodo intelligenda sit facultas data in Dimissorialibus?

Respondeo: Primo, Si dimissus sis ad Episcopum pro prima tonsura, poteris etiam ab eo confirmari; & similiter, si pro Subdiaconatu, poteris ab eo tonsurari; quia, cui conceditur majus, conceditur etiam minus: contra vero, si concedat Minores, vel Ordines tantum, non intelligitur de majoribus, ex cap. 1. de *Temp. Ordin.*

Ordin., ideoque oportet exprimere *Sacros*, vel *Majores*: Croix num. 2239. Secundo, Episcopus dimittens subditum ad alienum Episcopum, non hoc ipso ei dat licentiam dispensandi in quocunque impedimento; quia privilegium non extenditur ultra casum expressum, & a disparatis non fit illatio: Navarr., Sanch., Castr., Dian., & alii contra Gob. apud Croix num. 2240., afferentem Regul. Juris, quod *Concesso uno videtur concedi id, sine quo illud concessum non potest subsistere*: Tertio, Dimissus à tuo Episcopo ad determinatum Episcopum peccas adeundo alium Episcopum: nisi vero dimittens non habuerit specialem causam, sed quia ille erat tibi vicinior, aut tu illum petiisti, quia sic in gratiam tui erat designatus, &, quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum, ex *Reg. Jur.* Croix num. 2241., & alii: item, si Papa dispensat, ut orderis extra tempora *A tuo Ordinatio tantum*, potes cum hujus dimissorii ordinari ab alio, quia *ly tantum* indicat, ne ei præjudicetur: Croix num. 2242. Quarto, Dimissus, ut orderis *A quovis Episcopo in propria Diœcesi residente, seu ordinante*, secundum Sanch., Rodr. & alios, nequis ordinari ab Episcopo in aliena Diœcesi cum licentia ordinantis; sed secundum Ledesm., Dian., & alios potes; quia tantum intenditur, ne absque licentia fiat in aliena Diœcesi, &, quod fit ex licentia residentis, censetur fieri à residente: Croix num. 2246.

Quæres secundo, Quid aliud notandum sit circa dimissorias?

Respondeo: Primo, Si sint indefinitæ quoad tempus, non expirare Sede Vacante, quia sunt gratia facta; durant ergo, donec Successor expresse revocet; in dubio enim non censentur revocatæ, quia talis mutatio, seu correctio est odiosa: Croix num. 2247. addens, quod si dimittens postea curet dici tibi, ne te facias ordinari ab alio, non ideo revocat, sed tantum indicat, non esse necesse: Secundo, Quamvis dimissoriæ expriment, te esse examinatum, & approbatum, potest tamen Ordinans te adhuc examinare, ut ex Trid., & Decl. S. Congr. probant Bon., Barb., & alii apud Croix n. 2245. Tertio, Episcopus invitatus ad ordinandos subditos alienos, & in aliena Diœcesi potest alios etiam aliunde generaliter dimissos hic ordinare sine speciali licentia: Sanch., & alii ex Decl. S. Congr. & idem est de Subditis Episcopi invitati, qui non indigent dimissorialibus ad ipsum: Croix

Croix n. 2188. Quarto, In dimissoriis apponenda est causa, cur dimittaris, alias non suffragantur, ex Trid. *sess. 23. c. 3. & c. II. de Reform.* Quinto, Concedi non debent ante legitimum examen, & approbationem, ex Trid. *sess. 23. c. 3. de Reform.* qua in re consulenda est consuetudo locorum: Sexto, Concedi possunt etiam sine scriptura, modo saltem consentent per testes, ex cap. *Ut circa, de Elect. in 6.*; si tamen Clericus Ultramontanus ordinetur ab Episcopo Italiæ, requiritur scriptura, ex cap. *I. de Temp. Ord. in 6.* & quidem ab ejus Nuntio, seu Collectore recognita, juxta jam dicta: Septimo demum, Concedendæ sunt gratis, ex Trid. *sess. 21. c. I. de Ref.* alibi cit.

§. VI.

De Litteris Testimonialibus.

TESTIMONIALES, seu Commendatitiæ Litteræ dicuntur, *Quæ testantur de natalibus, ætate, moribus, & vita Ordinandi.* Trid. *sess. 23. c. 5. de Reform.* statuit, Primo, ut Tonsurandus habeat bonum testimonium à Parocho, & Magistro scholæ, in qua educatur: Secundo, ut Promovendus ad singulos majores ordines prius per mensem ab Episcopo committendus sit Parocho, aut cui magis videbitur, qui ex publica notitia testimoniales de natalibus, ætate, moribus, & vita reddat Episcopo: Tertio, ex cap. 8. Promovendum ab Episcopo alieno afferre debere testimoniales probitatis, & morum à suo Ordinario; secus ordinans suspensus sit à collatione ordinum per annum, & Ordinatus à susceptorum executione, quousque proprio Ordinario videbitur ex dictis c. I. §. 5. & 6. Hinc

I. Tonsuratus à proprio Episcopo non potest ab Episcopo Beneficii promoveri sine testimonialibus proprii Episcopi tam originis, quam domicilii, ex Const. cit. Inn. XII. Convenit autem, ut Episcopus originis testetur de natalibus, & ætate; Episcopus domicilii, si sit diversus, de moribus, & vita: Croix n. 2251. addens Decl. Cong., quod, si quis fuerit absens per plures annos ab Ordinario, informatio de vita, & moribus habenda est ex loco, in quo fuit versatus. Si autem neuter Episcopus testetur de ætate ordinandi, aliqui dicunt sufficere testimonium Parochi, quia cessat periculum

fraudis, & Episcopi omittentes præsumuntur, se remittere certitudini alienæ. Alii vero negant ob Confr. cit. requirentem tale testimonium determinate ab Episcopo: v. Croix n. 2252. Si quis vero afferat dimissorias ab Episcopo originis, non indiget testimonialibus; quia sic dimittens censet aptum, &c. indiget tamen dimittens testimonio ab Episcopo domicilii, si sit diversus. Si Titius certus sit, se fuisse tonsuratum, nec possit iudice probare, sufficit, si juret. ut admitti possit ad ordines, quia, ubi non potest haberi probatio plena, potest admitti privilegiata; potest tamen hæc etiam rejici, utpote non juridica: Croix à n. 2251.

II. Capitulum, Sede vacante, potest etiam primo anno vacationis dare testimoniales suis subditis habentibus aliunde dimissorias, quia id nullatenus prohibetur à Trid. & similiter potest dare licentiam Episcopo extraordinario, etiam nullatenus, exercendi ibi Pontificalia Sede Vacante; ideoque possunt tunc ibi ordinari, quotquot habent dimissorias sufficientes à suis ordinariis; & multo magis Religiosi etiam primo anno in loco Sedis Vacantis afferentes dimissorias, & testimoniales ab eis, ad quos spectat: v. Croix n. 2260.

III. Pro Regularibus dat testimoniales, non Episcopus, sed Superior Regularis: Barb. apud Croix n. 2255. cujus ratio valet etiam pro Novitiis; nam de aptitudine, vita, & moribus Novitii melius rescit Superior Regularis, quam Episcopus. Quoad scientiam vero, debet præcedere examen Episcopi etiam quoad Religiosos, ex Trid. *sess. 23. c. 12. de Refor.* Potest tamen Episcopus se remittere examini Superiorum, vel committere aliis. Quod, si Summus Pontifex alicui Religioni (ut Societati Greg. XIII.) post hoc Trid. decr. concessit, ut ejus Religiosi absque examine promoveantur, certe examinare Episcopus non debet. Nota demum, ex S. Congr. apud Barb. posse Ordinarium committere examen Episcopo, cui committit, & hunc posse etiam à suo examinatum examinare: v. Tamb. *de Ordin. cap. 6. in fine.*

C A P U T III.

De Subjecto Ordinum.

SUBJECTUM capax Ordinis debet esse Mas, Baptizatus: & utrumque pertinet ad valorem: ut autem ordine-

dinetur licite, debet esse subditus, habens ætatem, & titulum, de quibus capitib. seq. Item debet esse sine irregularitate, censura, & peccato, de quibus hic pauca.

§. I.

Debet esse Mas, & Baptizatus.

CERTUM est, feminam, & marem non baptizatum esse incapaces cujusvis ordinis, etiam primæ tonsuræ, quia institutio Divina tantum voluit mares, & Baptismus est janua cæterorum Sacramentorum.

Quæres primo, An Hermaphroditus valide ordinetur?

Respondeo affirmative, Si in eo prævalet sexus virilis; quamvis non esset ordinandus, cum monstrosus sit, hominem, aliquo modo feminam, ordinari: Pal. apud Tamb. Invalide vero ordinatur, si prævalet sexus femininus, cum sic sit simpliciter femina: idemque est, si nullum sexum habet, qualem puerum natum esse testatur Liv. quia vere non est Vir. Si autem uterque sexus æque prævaleat, aliqui affirmant, aliqui negant, valide ordinari, certe illicite, cum sit irregularis: Tamb. Si demum ex viro quis desciscat in mulierem, evadit incapax ordinis, quia secundum præsentem statum femina esse supponitur; quod si antea ordinem suscepit, invalidus fuit, cum revera esset femina latens: contra vero, si ex muliere erumpit in virum: Plura de hoc in Tract. de Irreg. cap. 4.

Quæres secundo, An baptizatus baptismo tantum fluminis, vel sanguinis valide ordinetur?

Respondeo negative, Quia solus baptizatus baptismo fluminis efficitur de corpore Ecclesiæ, eique subicitur, &c. vid. Croix l. 6. p. i. n. 165. ex Lug. aliisque communissime docentibus, hunc nullius Sacramenti esse pacem.

Quæres tertio, An baptizatus, sed nondum confirmatus, valide ordinetur?

Respondeo affirmative, Quia jam per baptismum est capax. An autem licite sic ordinetur? Bon. Tamb. Tol. Averf. & alii dicunt, peccat mortaliter, quia Trident. *sess. 23. cap. 4. de Confir.* ait, prima tonsura non inicitur, qui Confirmationem non susceperint: Suarez, Val.

Con. Gran. Avil. & alii negant, peccare mortaliter, quia Tridentinum monere potius videtur, quam præcipere: addit Tamb. ne venialiter quidem peccare, sed contradicunt communius, quia est aliqua faltem levis deordinatio.

§. II.

Debet esse sine Irregularitate, Censura, & Peccato.

CERTUM est, peccare graviter sacrilege, si existens in irregularitate suscipias ordinem; imo etiam primam tonsuram, utpote contra grave præceptum Ecclesiæ ex motivo Religionis, sive ea irregularitas erat ex delicto, sive ex defectu: idem est, si suscipias Sacerdotium existens in peccato, vel in excommunicatione, etiamsi occulta, et si minori, cum sit Sacramentum: idem communissime docent Doctores de Diaconatu: idem communius de Subdiaconatu: idem communiter de Ordinibus Minoribus: utpote Sacramentis (De prima Tonsura videtur venialis; quædam deordinatio eam suscipere, & non in statu gratiæ, cum non sint Sacramentum) Eadem dic de interdicto personali speciali. Si autem cum suspensione suscipias alios ordines, non peccas graviter, nisi ei adnexa sit inhabilitas ad eos suscipiendos; quia suspensio præcise accepta prohibet tantum usum præteritorum. Denique probabile est cum Suar. & aliis contra alios, illum, qui suscipit Sacerdotium in excommunicatione, aliave censura, non incurere irregularitatem, et si tunc celebret cum Ordinate; quia non est actus distinctus ab ipsa ordinatione, sed ejus complementum.

Quæres, An valide ordinetur Irregularis, vel Censuratus ignotus Episcopo ordinanti?

Respondeo probabilius affirmative, Quia, et si Episcopus enunciare faciat, se non intendere ordinare Excommunicatos, Irregulares, furtive accedentes, &c. tamen post hanc protestationem solet absolvere ordinandos ab omni excommunicatione ad solum effectum illos ordines suscipiendi; & eam solum ad terrorem enunciat, & præsumitur (nisi oppositum constet) priorem voluntatem mutare, dum actu ordinat: v. Sanch. l. 7. de Matr. 16. II. Addit

Addit Sa, verba illa intelligi, si sciat talem esse; quare is, quem ordinat, non sciens talem esse, vere est ordinatus: hæc Sa; non tamen omitterem, ait Tambur: conditionatam reordinationem.

CAPUT IV.

De Circumstantiis Ordinationis.

DISCUTIENDA hic sunt: I. Ætas Ordinandorum: II. Tempora Ordinationum: III, Extra tempora: IV. Interstitia: V. Locus, & reliquæ Circumstantiæ ad Ordinationem requisitæ.

§. I.

De Ætate Ordinandorum.

QUAMVIS olim requirebatur major ætas pro finibus ordinibus suscipiendis, hodie tamen standum est dispositioni Trid. sess. 23. c. 12. Nullus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante 22. ad Diaconatus ante 23. ad Presbyteratus ante 25. ætatis suæ annum promoveatur. Ad primam Tonsuram vero Ex jure præsertim ejusdem Trid. c. 4. colligitur, requiri saltem septennium; debet enim habere usum rationis, & scire rudimenta Fidei, & item legere, & scribere: & licet Gob. & Quintan. putent, posse aliquem præcocis judicii tonsurari ante septennium, tamen standum est juri, & praxi Ecclesiæ: Croix num. 2306. Ad Ordines Minores, etsi multi cum Nav. probabiliter dicant, requiri annum 14. tamen probabilis, & communis apud Leandr. sufficit etiam septennium completum, quia non apparet prohibitio in contrarium: quoniam vero non statim à septennio scit puer, quæ requirit Trid. pro Minoribus, ideo communiter non statim, sed post 12. completum sunt ordinandi. Denique ad Ordinem Episcopalem requiritur annus 30. completus, ex cap. Cum in cunctis, de Elect. & Bull. Greg. XIV. Onus; quamvis in Regno Galliæ ex concordatis sufficiat annus 27. v. Pal. de Benef. d. 4. p. 3. n. 1.

Quæ-

Quæres primo, An dicti ætatis anni debeant esse completi, an vero satis sit, si sint inchoati?

Respondeo, Pro Subdiaconatu, Diaconatu, & Presbyteratu satis esse, si sint inchoati saltem per unum diem, quia Trid. cit. non exprimit completionem, & sumus in odiosis: Doctores communiter. Ætas autem hic non numeratur à die conceptionis, nec necessario à die Baptismi, sed tantum à die nativitatis, & quidem ab hora talis diei usque ad diem, & horam præsentem, ita ut non detur hic parvitas materiæ. Itaque, qui hodie hora 24. complet annum 21. non potest hoc mane ordinari Subdiaconus, quia nondum inchoavit annum 22. poterit tamen etiam medio quadrante post horam 24., quia jam inchoavit, &c. etsi non possit medio quadrante ante, quia parum non debet hic reputari pro nihilo, cum ex eo pendeat impletio totius præcepti, ut dicitur de media nocte jejunii: Sanch. & alii ap. Croix n. 2309. ubi etiam infertur, quod, si scias, te hodie complere annum 21. sed nescias, an ante, vel post meridiem, ordinari non possis Subdiaconus, quia in dubio possidet præceptum: sufficit tamen in dubio attestatio parentum; &, si hi desint, aliæ conjecturæ, & indicia: item aliorum hominum testimonia. Putant hic Pelliz. & alii, posse detrahi dies bissextiles; sed communiter rejiciuntur, utpote contra praxim.

Quæres secundo, An sit valida ordinatio ante legitimam ætatem?

Respondeo affirmative; etiam si conferatur puero Sacerdotium, aut etiam cum eo Episcopatus (sine Sacerdotio enim est nullus hic Ordo, ut suppono) Ratio est, quia in subiecto etiam puero adest capacitas cujusvis Ordinis, nec deest ex alibi dictis intentio interpretativa. Nec obest, quod Episcopus consecratur in pastorem, ad quod munus puer ratione carens videtur incapax; nam nec videtur capax absolvendi à peccatis, & tamen valide consecratur Sacerdos: v. Sanch. l. 7. *Consil. d. 32.* Eadem dic de perpetuo amente, utpote qui comparatur puero ante usum rationis. Illud hic notandum, puerum sic ordinatum, adveniente deinde rationis usu, non illico teneri ad onera Ordini adnexa, Castitatem, Horas Canonicas, Impedimentum Matrimonii, &c. sed posse pro libito eligere statum; ita ut, si velit stare ordini recepto,

recepto, mox, & in perpetuum teneatur ad onera ei adnexa; si nolit frare, ad nil tenebitur, poteritque ducere uxorem, &c. proindeque manebit etiam suspensus ab exercitio illius ordinis: Doctores communiter cum Sanchez. *Ex jur.*

Quæres tertio, An fit licita ordinatio ante legitimam ætatem?

Respondeo cum communi negative, præcisa dispensatione. Et quidem peccat mortaliter tum conferens, tum recipiens aliquem ordinem majorem vel uno die ante ætatem. De prima tonsura, & ordinibus minoribus, quamvis negaverit Henr. esse mortale, tamen etiam affirmant communiter cum Sanchez d. 24. n. 16.; quia etiam sic videtur violari lex Ecclesiastica in re gravi, & arguitur etiam ex pœna gravi, qua sic ordinans suspenditur à collatione primæ tonsuræ per annum (ut modo diximus) quæ pœna non infligitur, nisi pro culpa gravi. Ordinatus autem ante ætatem, si bona fide suscepit ordinem, non peccavit quidem, ideoque nec incurrit pœnam suspensionis ab ordine sic suscepto; sub gravi tamen tenetur abstinere ab exercitio talis ordinis, donec ad legitimam ætatem pervenerit; quamvis ea adveniente non indigeat dispensatione, utpote qui erat tantum quasi irregularis ex defectu ætatis, qui per se cessat illius adventu: si autem post talem suspensionem bona fide factam rescians defectum ætatis actum ordinis exercent, peccat quidem graviter, sed nullam pœnam Ecclesiasticam incurrit. Contra vero, si mala fide suscepit, incurrit ipso facto suspensionem ab ordine sic suscepto; & Tamb. putat; etiam ab aliis ordinibus antea susceptis, quia Bull. Pii II. ait absolute *A suorum Ordinum executione ipso jure suspensus sit.* Itaque absolvi debet à tali censura, & si cum ea exercent, &c. fit irregularis, & indiget etiam dispensatione Pontificia, si res sit publica: Episcopali, si sit occulta, juxta dicenda de irreg. Addit Croix 2313. quod ordinatus Sacerdotio uno die ante ætatem, putans nihil distare, quod parum distat, si fuit ignorantia culpabilis, peccavit mortaliter. Et quamvis Nav. Sa, Avil. Barb. & alii putent, non incurrisse suspensionem, utpote impositam contra præsumentes, &c. tamen sub mortali tenetur abstinere à Sacerdotalibus ante ætatem: qua expleta Hurt. Barb. Pal. & alii putant, nec indigere absolutione, &c.

Quæ-

Quæres quarto, Quis possit dispensare in ætate ad ordines requisita?

Respondeo, Solum Papam; quia nec concessione universali, nec consuetudine dispensare potest Episcopus, nec Nuncius Apostolicus, ne ad unum quidem diem: D. Anton. Sylv. Sanchez, & alii apud Croix n. 2314. addentem, nunc tamen ex speciali Privilegio Episcopus dispensare ad certum tempus, saltem pro beneficio curato, ubi est necessitas, vel utilitas Ecclesiæ. Causæ autem, quæ afferri debent, ut Papa dispense in ætate ad Presbyterium, sunt, Solatium parentum, dummodo 50. ætatis annos excedant, Doctus in Jure Canonico, vel in Sacra Theologia, vel hujus studium triennale: Croix, ex Decr. S. Cong. 1693. 14. Decemb.

§. II.

De temporibus Ordinationum.

SINE dispensatione mortale est ordinare, vel ordinari extra tempora Jure statuta; & sic ordinatus est suspensus, & inhabilis ad alios ordines.

I. Tempora pro ordinibus majoribus sunt sex tantum Sabbata, hoc est quatuor Sabbata quatuor annorum, Sabbatum ante Dominicam Passionis, & Sabbatum Sanctum, ex c. *de eo de Temp. Ordin.* Quod si contingat ob multitudinem Ordinandorum, vel aliam gravem causam non posse absolvi in Sabbato ordines, Sanchez, Henr. Sylv. Ros. Tambur. & alii contra Averfam docent, absolvi posse in Dominica sequenti, sed continuandum jejunium ab ordinante, & ordinandis, ut censeatur manere eadem dies; ideoque addit Pal. Episcopum non posse tunc eidem conferre unum ordinem majorem in Sabbato, alterum in Dominica, quia conferretur eodem die: Croix n. 2291. Semper autem conferuntur in celebratione Missæ, ideoque mane; valide tamen, etsi illicite, extra Missam, cum non deessent essentialia: Sanchez d. 4. contra Sylv. Ang. & alios.

II. Pro Episcopatu est quivis Dies Dominicæ, & non alius dies festivus, ex c. *Quod à Patribus* 71. Sanchez d. 15.

III. Pro

III. Pro Ordin. min. non solum sunt dicta sex Sabba-
ta, verum etiam quivis dies Dominicæ, vel festum de
præcepto; etiam si solum in ea Diœcesi festum cele-
bretur, ut addit Pal. vel etiam si in sola Civitate, ut ad-
dit Tambur.; &, quamvis Alex. III. velit, ut dictis
Dominicis, & Festis non conferantur, nisi uni, vel duo-
bus, addit tamen Sanchez, posse etiam pluribus; quia
intentio Pontificis est, ut non appareat ordinatio gene-
ralis. Nota hic, quod, quamvis Pontificale Romanum
dicat, conferri posse *Diebus Dominicis, & Festivis du-
plicibus*; tamen Urban. VIII. in novo Pontificali apud
Lug. l. 1. *Resp. Moral.* d. 34. addit, ultra Dominicam,
Solis diebus festis de præcepto; hinc probabilius per
festum de præcepto intelligitur, non illud, quod opponitur
festo ad libitum, sed quod præcipitur celebrari in foro:
Pal. apud Croix num. 2293. & notat Tambur., si dies
S. Matthiæ incidat in diem cinerum, adhuc posse con-
ferri ordines minores. Ex generali etiam consuetudine
conferri possunt in qualibet vigilia quatuor temporum:
Pal. apud Tambur.; ubi additur, ex consuetudine con-
ferri posse à prandio, quamvis Pontificale dicat de mane
etiam extra Missarum solemniam.

IV. Pro prima Tonsura aptus est quivis dies, & hora
ex Pontificali Romano.

§. III.

De Ordinatione extra tempora.

NEC concessione universali, nec consuetudine datum
est Episcopis, ut possint dispensare in temporibus,
hoc est, ut quis ordinari possit extra tempora jam expli-
cata. Nuncii Apostolici dispensare solent in his, tantum
cum *Arctatis Beneficio*, quod in supplica exprimi debet:
quare, si quis non esset beneficio, sed aliunde arctatus,
v. g. quia in monasterio deessent Sacerdotes, ordinarie
Nuncius non dispensaret, quia in ejus facultate utrum-
que additur, & ut sit sufficienter beneficiatus, & eo
arctatus: Gob.

Ad obtinendum autem à Pontifice facultatem confe-
rendi, seu suscipiendi ordines extra tempora, S. Congr.
jussu Papæ decrevit, concedi posse ex his causis: Pri-
mo, Si arctatus sis beneficio ad Presbyteriam, vel per
teipsum

teipsum inservire possis beneficio, quod obtines, aut Capellanix ad vitam concessæ: Secundo, Ob solatium Patris, vel Matris, dummodo ex dictis excedant 50. ætatis annos, & saltem in Clericatu honeste triennio vixeris: Tertio, Si sis referendarius utriusque signaturæ, familiaris Pontificis, Canonicus Romæ, eorum Coadjutor, Magister, seu etiam Baccalaureus in Theologia, Doctor saltem juris Canonici, seu Licentiatus, dummodo in publica, & approbata Univerfitate: Quarto, Si saltem per triennium Theologiæ sedulo studueris: Quinto, Si triennio in Clericatu honeste vixeris, & excedas 26. ætatis annum. Tum addit, ejusmodi indulgentia non danda impeditis ex delicto, nec infra annum sedis Episcopalis vacantis, nisi arctatis beneficio; nec cogi Episcopos ad eorum executionem, sed relinqui eorum arbitrio, & conscientix; nec concedi ad titulum Patrimonii, nisi juxta Tridentinum; nec unquam concedi pro festivis diebus continuis, sed semper interpolatis aliquo temporis spatio arbitrio Episcopi definiendo; nec demum limites facultatis præscriptos cujusvis consuetudinis, aut exempli prætextu transgrediendos: v. Croix num. 2295.

Est demum privilegium concessum à Gregorio XIII. *Pium, & utile*, ut Religiosi Societatis Jesu possint licite ordinari extra tempora à jure statuta, tribus Dominicis, aut aliis festis diebus etiam continuis, private ad alios Religiosos; non obstantibus, &c. Addit tamen Rodr. & alii multi cum Dian. Pal. apud Croix n. 2304. Religiosis, quibus ante Trident. licuit ordinari extra tempora, etiam nunc licere, cum non censeatur per Tridentinum sublatum hoc eorum privilegium; quam sententiam tutam esse in praxi, dicit Averf. & pro suis Clericis Regularibus Minoribus testatur sæpius, etiam Romæ, in praxi positam: v. Tamb. l. 7. c. 10. in fine.

§. IV.

De Interstitiis.

INTERSTITIA sunt certa temporis intervalla jure statuta inter susceptionem unius, & alterius ordinis; ita ut non solum gradatim ab inferiori ad superiorem, verum etiam interruptim fiat ascensus. Itaque

Quæ-

Quæres primo, An intercedere debeant interstitia inter Tonsuram, & Ostiariatum, & inter hunc, & reliquos minores Ordines?

Respondeo, Tonsuram, & Ostiariatum non admittere necessario interstitia, adeoque suscipi posse eodem die, cum nullo jure sit prohibitum: Doctores communiter. Quoad minores ordines inter se, Trident. *sess. 23. c. 11. de Refor.* requirit *Temporum interstitia (nisi aliud Episcopo expedire magis videretur) ut in unoquoque munere instruantur, & exerceantur, &c.* cum ergo non determinetur intervalli spatium, addatque, *Nisi aliud, &c.* ideo prudenti Episcopi arbitrio remittitur. Hinc, ut prima tonsura, & duo, vel etiam quatuor ordines minores simul, & eodem die suscipiantur, potest Episcopus dispensare ex causa (& sufficere hic qualemcunque, dicit Aversl. apud Tambur.) imo, ubi est consuetudo, possit sine causa, quia huic consuetudini non derogavit Tridentinum: Tambur. *ib.*

Quæres secundo, An, & quæ intercedere debeant interstitia inter ordines minores, & majores, & inter majores inter se?

Respondeo, Ex Trid. *sess. 23. c. 11. cit.* inter minores, & majores debere intercedere annum, *Nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas judicio Episcopi aliud exposcat:* Item annum inter Subdiaconatum, & Diaconatum; *Nisi aliud Episcopo videatur, ex c. 13.* Item annum integrum inter Diaconatum, & Presbyteratum, *Nisi ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videatur, ex c. 14.* Annus hic ex communi sententia est Ecclesiasticus, v. g. à Sabbato quatuor temporum Quadragesimæ ad idem Sabbatum Quadragesimæ sequentis anni, quamvis non intercesserint 12. menses integri: Potest etiam intelligi annus naturalis, ideoque, si intercesserint 12. menses, quamvis annus Ecclesiasticus non finierit, adhuc poteris ordinari: Pasqual. apud Tamb.; apud quem tamen non probatur, quod ille addit ex quodam Responso Pontificis, satis scilicet esse, si intercesserint quatuor intervalla temporum, ideoque ordinatum Sabbato Sancto posse anno sequenti ordinari Sabbato quatuor Temporum Quadragesimæ, cujus appendix tantum, & complementum est Sabbatum Sanctum. Demum inter Sacerdotium, & Episcopatum de jure communi
R.P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. Q nul-

nulla est necessitas, ut intercedat dies; ideoque Pal. Gob. Sanch. putant, posse suscipi eodem die Dominico; sed melius negant Suar. Barb. Avers. & alii, quia eodem die bis celebraret: Croix n. 2296.

Quæres tertio, Sub qua culpa, & poena servanda sint interstitia?

Respondeo, Qui (præcisa Dispensatione, Privilegio, vel consuetudine) suscipit ordinem non servatis interstitiis, peccare graviter; quamvis nullam incurrat suspensionem, aut irregularitatem, utpote nullibi statutam: Doctores communiter. Qui autem eodem die susciperet duos ordines majores, est suspensus ipso facto ab exercitio saltem ordinis ultimo suscepti, & reservatur Papæ, ex cap. *Litteras, de Temp. ordin.* imo secundum Pal. etiam utriusque, si faceret incisco ordinante, quia tunc furtive ageret. Quod si seriem non servet, v. g. si fiat Diaconus, antequam sit Subdiaconus, ex dictis manet suspensus; quia per saltam ordinatur: Pal. Croix n. 2302. ex c. *Un. de Cl. prom, per salt.* Denique veniale tantum est suscipere tonsuram, & ordines sine prævia Confirmatione: Croix.

Quæres quarto, Quis dispensare possit in Interstitiis?

Respondeo, Posse Episcopum ex Trid. cit. & quidem Episcopum proprium, sive sit originis, sive beneficii, sive domicilii. De Episcopo familiaris triennalis negat Pal. affirmat Avers. uterque probabiliter; sed hic probabilius apud Tamb. §. 2. Capitulum autem sede vacante tunc solum potest in his dispensare, cum potest dimissorias concedere: Tamb. Qui ergo ab his accepit dimissorias ad alienum, non potest ordinari ab eo non servatis interstitiis, nisi in dimissoriis addatur, *Etiam non servatis interstitiis*; quia ordinat ex commissione, & tanquam delegatus: Sanch. & alii communiter ex declaratione S. Congr. apud Croix n. 2299. Similiter, si hic alter Episcopus haberet facultatem ordinandi suos extra tempora, & non servatis interstitiis, non ideo posset hunc dimissum; quia, quamvis hic ei subjiatur quantum ad actum ordinationis, non tamen ad alium effectum dispensationis, vel jurisdictionis; Croix ibid. Nuntii Apostolici, & Legati à latere communiter dispensare solent in temporibus, & interstitiis, cum arctatis beneficio; quod in supplica exprimi debet. Nota de-

mun,

num, solum Papam dispensare, ut eodem die plures ordines majores suscipiantur, ex Trid. c. 15.

Quæres quinto, Quæ sint causæ dispensandi in interstitiis, & quomodo intelligenda verba dispensationis?

Respondeo: Primo, Sufficere qualemcunque causam, imo, ubi est consuetudo, etiam nullam, ut tonsura, & ordines minores simul, & eodem die suscipiantur. Secundo, Ut Acolythatus, & Subdiaconatus eodem die conferantur (in quo etiam posse dispensare Episcopum, docent Sanch. d. 55. & 56. & alii) requiritur *Necessitas, aut Ecclesiæ utilitas*, ex Trid. cit. Tertio, Ut duo ordines majores eodem die suscipiantur, Episcopus dispensare nequit, sed tantum in interstitiis annuis, & quidem cum causa, quam certe requirit quævis dispensatio proportionatam; minorem vero inter Subdiaconatum, & Diaconatum; majorem inter Diaconatum, & Sacerdotium, quia ibi Trid. tantum dicit: *Nisi aliud Episcopo videatur*; hic vero *ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem*. Itaque pro dispensatione interstitii inter Diaconatum, & Presbyteratum requiritur copulative necessitas, & utilitas Ecclesiæ, adeoque non sufficit sola utilitas: inter Subdiaconatum, & Diaconatum non requiritur necessitas, vel utilitas Ecclesiæ, sed sufficit quævis rationabilis causa arbitrio Episcopi; inter Minores, & Subdiaconatum requiritur disjunctive, vel necessitas, vel utilitas Ecclesiæ.

Necessitas autem hic accipitur moraliter, & cum aliqua latitudine, ut si desint Ecclesiæ Ministri; vel si habeas Beneficium, vel Capellaniam, cui debeas inservire, cum minus decens sit officium præstari per interpositam personam. Utilitas autem, si pauci sint boni Ministri, sive in tota Civitate, sive in aliqua peculiari Ecclesia; vel si tibi sint magnæ litteræ, aut virtus insignis; vel præsumeris aptius inservire Ecclesiæ, vel si vaces studiis in aliqua Universitate, ut scilicet media celebratione missarum te ibi sustentare possis: v. Tamb. §. 2. ap. Croix n. 2297. ubi etiam addit; causas sufficientes pro dispensatione extra tempora multo magis sufficere pro dispensatione in solis interstitiis. Nota denique, quod si dispensatio dicat, *Ad tres ordines majores tribus diebus festivis accipiendos non servatis Interstitiis*, intelligendum de tribus diebus festivis, non continuis, sed

interpolatis aliquo die feriali; probabile tamen est, sufficere festum duplex, etsi non celebretur in foro, sed choro tantum, & ad libitum.

Quæres sexto, An Superiores Regulares dispensare cum suis subditis possint in interstitiis; & quinam habeant in his Privilegium Papæ?

Respondeo, Bonac. Vasq. Henr. Lessius & alios cum Dian. negare ex declarat. quadam S. Congr. Econtra vero Suarez, Sanchez, Pasq. & alios affirmare, cum nomine Episcopi in Tridentino cit. veniant etiam, qui habentes jurisdictionem quasi Episcopalem tribuunt dimissorias suis subditis: utrique probabiliter apud Tambur. cit.; etsi moneat Suarez, ex modestia Religiosorum fieri, ut Superiores in suis dimissoriis rogent Episcopos; ut in his dispensent cum suis Religiosis: causam autem dispensandi requirendam à Superioribus, cum ipsi norint necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ suæ, ut addit Tambur. Ex privilegio autem Pontificio Religiosi Societatis Jesu ordinari possunt extra tempora statuta, & non servatis interstitiis, etiam tribus diebus festis continuis. Requiritur tamen licentia Provincialis, ut dispensentur in interstitiis; Generalis vero, ut dispensentur in ordinatione extra tempora; *ex Comp. Privil. v. Ordines.* Cæteri Religiosi suam praxim, & privilegia consulant.

§. V

De Loco, & reliquis Circumstantiis Ordinationis.

QUÆRES primo, An possit licite Episcopus ordinare extra suam Diocesim?

Respondeo, Trident. *sess. 6. c. 5. de Ref.* sub poena suspensionis ab exercitio Pontificalium prohibere, *Pontificalia in alterius Diocesi exercere*; intellige, sine licentia Ordinarii illius diocesis. Hinc, quamvis Azor. Henr. & alii cum Busemb. putent, posse Episcopum etiam in aliena diocesi absque speciali licentia conferre suo subdito primam tonsuram, utpote quæ non est ordo; tamen melius contradicunt Barb. Averl. Sanch. d. 50. quia tonsurare est actio Pontificalis: Croix n. 2305. Similiter nec Abbas potest extra suum monasterium tonsuram suis conferre. Contra vero quivis Episcopus, etiam titularis, si licentiam habeat

habeat ab Ordinario loci exercendi ibi Pontificalia, potest ibidem ordinare quoscunque sive suos, sive non suos ad se tamen dimissos: Croix n. 2188.; qui n. 2246. ex Led. Dian. contra Gutt. Rodr. Sanch. idem probabiliter ait, etiamsi dimissoriae dicant, *A quovis Episcopo in sua dioecesi residente, seu ordinante*; quia, quod fit ex mandato, vel licentia Residentis, censetur fieri à Residente. Addit demum n. 2189. quod Episcopus ex licentia Ordinarii ordinans in aliena dioecesi, si ordinet ejus subditos, deberet sequi ejus statuta quoad ordinandos; secus vero, si suos, vel alienos ad se dimissos, quibus sufficit, si habeant requisita illius dioecesis, unde sunt dimissi.

Quæres secundo, An licite possit Episcopus ordinare extra Ecclesiam?

Respondeo, Tonsuram, & Ordines minores conferre posse etiam extra Ecclesiam in quovis loco decenti. Pro aliis sic statuit Trid. *sess. 23. c. 8. de Ref. Ordinationes Sacrorum Ordinum in Cathedrali Ecclesia ... publice celebrentur: Si autem in alio Dioecesis loco ... dignior, quantum fieri potest, Ecclesia semper aseatur.* Itaque nequit Episcopus in quavis Ecclesia suæ Dioecesis eos conferre, sed vel in Cathedrali præsentibus Canonicis, vel in Ecclesia digniori alterius loci Dioecesis præsentibus illius loci Clero: Sanch. dub. 50. n. 3.

Quæres tertio, Quæ sint reliquæ circumstantiæ?

Respondeo: Primo, Ante ordinationem debent ex Trid. fieri publicæ proclamationes ordinandi, & item hunc alicui Ecclesiæ, aut pio loco adscribi, ubi suis fungatur muneribus; *Et, si locum inconsulto Episcopo deseruerit, ei Sacrorum exercitium interdicitur*, quam pœnam vides esse ferendæ sententiæ, & passim ab Episcopis dissimulari: Croix n. 2317. Item secundum Pontificale Romanum apparatus ordinandorum est hic: Tonsurandus habere debeat suum superpelliceum super brachium sinistrum, & candelam in manu dextera: Minorandus indutus superpelliceo cum candela in manu: Subdiaconandus indutus amictu, non tamen super caput, alba, & cingulo, manipulo in manu sinistra cum tunicella in ejus brachio, candela in manu dextera: Diaconandus, amictu alba, cingulo, & manipulo paratus, stolam in sinistra manu, eandem in dextera, dalmaticam supra brachium

finistrum tenet: Presbyterandus, amictu, alba, cingulo, stola, & manipulo paratus, tenet planetam super brachium finistrum complicatam, & in dextera candelam, insuper mappam albam pro ligandis manibus: Secundo: In ipsa ordinatione Ordinans, & Ordinandus ante Sacros Ordines debent esse jejuni (illo tamen die, non pridie) cum communicare debeant ex dictis c. 1. §. 4. Ad Minores Ordines, & ad Tonsuram non requiritur jejunium, cum sæpe conferatur post prandium. Illud non omittendum, quod Presbyterandus, cum ex Ritu, & Consuetudine Ecclesiæ consecretur cum Episcopo (ut ex Decr. Inn. III. ostendit Mendo contra Dur. Sot. & alios) ideo curare debet, ut verba consecrationis absolvat simul cum Episcopo, nec ante, nec post; unde habere debet hanc rationem, *Si verba absolvero simul cum Episcopo, volo consecrare, alias non*: Suar. Avers. & alii: sufficit etiam, si velit facere, quod ibi vult fieri Ecclesia, aut meliori modo, quo potest. Docent tamen Gob. & alii contra alios, non esse obligationem saltem gravem consecrandi cum Episcopo. cum nulla lex graviter obligans ostendi possit: Croix n. 2322., qui addit, quod, etsi possit eam missam offerre pro alio, non tamen videtur pro ea accipere posse stipendium, cum sæpe dubium sit, an ipse consecret. Tertio, de Nocturno dicendo post ordinationem, vide dicta c. 1. §. 4. & de Missa etiam ab Episcopo tunc Sacerdotibus impositis, v. supra de Missæ Sacrif. c. 4. §. 3.

CAPUT V.

De Titulo Ordinandorum.

UT quis licite ordinetur in Sacris, requiritur ex jure communi Titulus, vel Beneficii, vel Patrimonii, seu Pensionis, vel Paupertatis Religiosæ: Idque, etiam si quis ordinetur ab Episcopo ratione servitutis triennialis, ut docent Barbof. & alii contra Vasq. apud Pal. p. 15. n. 6. Imo alteruter ex prioribus titulis in Provincia Neapolitana requiritur etiam ad primam tonsuram, & ordines minores. Si autem modicum desit summæ ad titulum requisitæ, curandum non est, ait Sanch. ap. Croix n. 2276.

§. I.

§. I.

De Titulo Beneficii.

TRIDENT. *sess. 21. c. 2. de Reform.* statuit: *Ne quis deinceps Clericus Secularis ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere.*

Si ergo beneficium non sit sufficiens (deductis oneribus) ad victum honestum, seu congruum qualitati, si minus personæ, certe status sacri, non potes licite ordinari; ita ut nequeat dispensare Episcopus: Croix num. 2287. An autem suppleri possit defectus talis beneficii per adjectionem patrimonii? est distinguendum; nam Ordinarius potest cum suo Subdito facere combinationem tituli ex beneficio, & patrimonio, ut habet praxis apud omnes; at Bull. Inn. XIII. *Speculatores* prohibet, id fieri posse ab Episcopo cum non subdito, nisi ratione talis beneficii in ejus diocesi acquisiti: Croix num 2280. Hinc, si Neapolitanus origine habeat beneficium tenue in Diocesi Nolana, & ad conflandum titulum adjiciat partem patrimonii, quod habet in Diocesi Capuana, hic titulus potest per se loquendo approbari ab Ordinario Neapolitano, vel Nolano, non autem Capuano; praxis tamen habet, ut Capuæ fiat instrumentum de ea parte, & tum Neapoli approbetur in titulum: Croix num. 2281.

Quæres primo, An beneficium, ut sit titulus sufficiens, debeat actu pacifice possideri?

Respondeo affirmative: Ex verbis Trid. cit. Hinc non sufficit, te esse Nominatum, Præsentatum, Postulatum, seu Electum, seu spem certam illius habere, quia non actu possides: Doctores communiter contra Sayr. Major. & Gloss. quorum sententiam, stante Trident. cit. non censet Pal. posse sustineri; quamvis apud Croix n. 2273. secundum eam procedant communiter Episcopi, si sincere putetur, quod non sit impedienda possessio. Debet insuper talis possessio esse pacifica, ex Trid. cit. alias non haberes titulum certum; quare, si super eo mota sit lis, sive de jure, sive de facto, non poteris ea durante ordinari: nisi vero lis mota sit super aliqua tantum parte fructuum, ita ut reliqua sufficiat

ad honestam sustentationem, ut bene limitat Barb. apud Pal. t. 27. d. 27. p. 10. n. 8. At quid, si lis mota sit non supra proprietatem beneficii, sed supra possessionem? Rebus. Menoch. & alii putant, te posse ordinari, quia sic non censetur beneficium litigiosum; sed negant Barb. Pal. & alii communius, quia pacifica possessio requisita à Trid. non de proprietate, sed de possessione ipsa videtur debere intelligi; & insuper iudicium petitorum semper imitatur possessorium, ex *cap. Significaverunt, de Testibus*. Illud certum, beneficium actu pacifice possessum sufficere, etsi primo anno non percipias fructus, vel non nisi cum ascenderis ad Presbyteratum, ut ex *Sacr. Congr. docet Garz. apud Pal. n. 6.*

Quæres secundo, Quid veniat hic nomine beneficii?

Respondeo: Venire jus perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiæ propter officium spirituale auctoritate Ecclesiæ constitutum, ex *cap. Relatum, de Præb. & quidem debet esse perpetuum, non solum in persona provisa (cujusmodi est etiam pensio. de qua §. 2.) sed etiam in seipso, ita ut nunquam possit extinguui, sed tantum vacare. Hinc non potes licite ordinari ad titulum Capellanix manualis, vel Vicariæ temporalis, quia removeri potes ad arbitrium dantis: Doctores communiter contra Gonzal. & alios apud Croix num. 2269. putantes, posse, si ab ea nemo soleat removeri, nisi concessa alia provisione; sed immerito imponitur hoc onus patrono: Pal. c. 4. Neque dicas, etiam beneficiatum removeri jure posse à beneficio ob crimen enorme; nam id oritur præcipue ex ejus libertate, qua vult delinquere, & non ex arbitrio alterius: Croix ibid. Item nequis licite ordinari ad titulum coadjutorix cum futura successione, quia potest proprietarius supervivere. adeoque spem solam habes, eamque incertam: Doctores communiter contra Nav. Sanch. & alios: quorum sententiam tunc solum approbant Garz. Pal. & alii communiter, cum pars sustentationis tibi in perpetuum titulum sit assignata; sic enim potes ordinari ad titulum pensionis.*

Quæres tertio, An beneficium, cujus titulo es ordinatus, possis deinde resignare? &c.

Respondeo Trid. cit. ita statuere: *Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur.*
nisi

nisi confitito, quod aliunde vivere commode possit: aliter facta resignatio nulla est. Itaque tunc solum poteris licite & valide resignare, cum adest ea duplex conditio, & quod mentionem facias, &c. & quod aliunde habeas, &c. Si autem resignes sub pensione sufficienti ad honestam sustentationem, Nav. Rodr. & alii putant, non opus esse fieri mentionem, &c. quia non est plena resignatio, & aliunde satisfacis intentioni Trid. ne scilicet mendicare, cogaris: sed oppositum dicendum cum Pal. num. 10. & aliis communius; quia intentio Tridentini est, ut id, unde vivere commode possis, vinculetur eisdem conditionibus Tituli, ac erat Beneficium, cui non satisfacit, si mentio non fiat, &c. Croix num. 2286. Idem docent Pal. & alii communiter de permutatione cum alio beneficio: qua in re non censetur legitima opposita decisio S. Congr. ap. Barbof. Idem de hypotheca, seu obligatione fructuum beneficii, vel in subsidium aliorum bonorum, quia hypotheca est quædam virtualis alienatio, Arg. l. ult. C. de reb. non alienand.

An autem vacet tibi tale beneficium, si contra dictam Tridentini formam resignaveris? Distinguendum est cum Pal. n. 10. & aliis: & negandum, si aliunde habeas honestam sustentationem, quia nullibi hæc vacatio cauta est in tali casu; affirmandum vero, si aliunde non habeas honestam sustentationem, quia sic Ordinarius resignationem admittens tenetur tibi alimenta præstare, & beneficium illud remanet providendum à Superiore, ex Bull. Pii V. & Decr. S. Congr. ap. Pal. n. 12. Hinc, si post Subdiaconatum contra Trid. formam resignaveris, poteris super eodem titulo promoveri ad Superiores ordines in primo casu: secus vero in secundo: Croix ibid.

§. II.

De Titulo Patrimonii, seu Pensionis.

TRID. cit. addit: *Patrimonium vero, vel pensionem continentem, ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum; Eo quoque prospecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint.* Hinc, quamvis Episcopus teneatur ordinare eum, qui habet

titulum beneficii de se sufficientis; non tamen eum, qui accedit cum titulo patrimonii, vel pensionis, etiamsi in supplementum defectus Beneficii insufficientis; nisi necessitati, vel commoditati suarum Ecclesiarum iudicaverit expedire: Pal. p. II. n. I.

Quæres primo, Qualis debeat esse pensio, ut possit quis eo titulo ordinari?

Respondeo, Debere esse sufficientem ad honestam sustentationem, & insuper perpetuam ad vitam ipsius ordinandi. Hinc non sufficit assignatio mensuræ Episcopalis, ex Declar. S. Congr. apud Croix num. 2271, quia onus alendi ordinatum non potest imponi successori; addit tamen Croix, sufficere, si consentiat Capitulum, quod censetur facere, si sciat, & non contradicat; v. ibidem: similiter sufficit titulus alicui erectus à Monasteriis, vel Collegiatis, si adsit consensus Capituli, nec tunc requiritur hypothecca specialis, cum bona Ecclesiarum nequeant regulariter alienari: Engel. apud Croix n. 2270. Contra vero non sufficiunt Pitantiæ, aliave emolumenta, quæ exercitio suorum ordinum habere quis posset, quia per infirmitatem, vel aliam causam involuntariam impediri omnino ab iis posset; idque, etiamsi Episcopus se obliget supplere, quidquid postea defecerit, quia potest præmori ordinato: Pal. p. 10. n. 3. Idem à fortiori dicendum cum communi contra Henr. Avil. & alios de emolumentis ratione Doctoratus, Theologiæ, Scholæ, Musicae, ex Decr. S. Congr. apud Croix n. 2275.

Quæres secundo, Quale debeat esse patrimonium, ut possit quis eo titulo ordinari?

Respondeo, Debere esse aliquid stabile, puta agros, domus, emptiones super arrendamenta, census, bancos, & similia, juxta constitutiones synodales; ideoque non esse quid Ecclesiasticum, quamvis gaudeat privilegio fori Ecclesiastici, quamdiu est titulus ordinati. Census etiam redimibiles censentur immobiles, si adhibeatur ea cautio, ut, si redimantur, pecunia ex Judicis decerto deponatur apud idoneas personas, ut iterum constituatur census: Pal. p. II. num. 9. & alii contra Bonac. & alios. Porro titulus patrimonii debet ordinarie assignari cum obligatione reali, & hypothecca, ita ut transeat cum se ad quamcunque personam jure ordinario hypotheccæ: Croix num. 2270., ideoque ordinarie cavetur, ne obligatio

obligatio fiat tantum bonorum in genere, sed fiat in specie, & per instrumentum assignationis cum iudicio Episcopi de ejus sufficientia; quare non satis est, si fiat in solis syngraphis, vel instrumentis per notarium tantum, & testes subscriptis: v. Croix num. 2279. Hinc, si Titius accipiens titulum patrimonii à Communitate obligante tantum in communi sua bona, & metuens, ne rejiciatur ab Ordinario, curet in instrumento assignationis exprimi hypothecam, etiam specialem, in scia Communitate, illicite ascendit ad ordines; nisi vero Ordinarius soleat admittere hypothecam tantum generalem: v. Croix num. 2285. præmittit tamen num. 2272, ex Jord. & aliis, mentem Trident. esse, patrimonium constitui debere super aliquid certum, determinatum, & irrevocabile: subdit demum ib. ex Barb., quod, si urgeat penuria Sacerdotum, sufficiat ad titulum, si quis etiam privatus promittat, se subministraturum omnia Ordinando, quia minus videtur hoc damnum, quam illud. Denique pro titulo patrimonii non sufficit, quod filius certo expectet legitimam pinguem à patre, quia eam non actu pacifice possidet. Si tamen pater sit dives, potest filius eum adstringere, ut sibi patrimonium irrevocabiliter assignet pro titulo: Pal. à n. 2. Hoc autem assignatum negant multi debere computari in legitimam, cum sit veluti donatum filio ad sustentationem quotidianam; sed verius affirmant Pal. ib. Mol., Garz., & alii, quia bona talia non alienantur, sed redeunt ad hæredes; ergo censentur esse legitima.

Quæres tertio, An possis alienare patrimonium, seu pensionem, cujus titulo es ordinatus?

Respondeo, Trid. cit. ita subdere: *Atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguui, vel remitti nullatenus possint, donec Beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint. Antiquorum Canonum pœnas super his innovando.* Hinc absque licentia Episcopi nullatenus potes patrimonium, vel pensionem vendere, permutare, hypothecare, transigere, dividere, dare in solutum, &c., quia hæc omnia alienationes reputantur: Pal. p. II. num. 9. & alii. An autem sint non solum illicitæ, sed etiam invalidæ ejusmodi alienationes factæ absque licentia Episcopi? Distinguendum est: si enim fiant, antequam habeas, unde stabiliter vivere possis, jure communi probabi-

babilius sunt nullæ; quia, quamvis Trid. non apposuerit hic clausulam expresse irritantem, ut in resignatione beneficii, tamen apposuit illam virtualiter sub illo adverbio *nullatenus* possint. quod omnem potentiam tollit: Pal. & alii communius contra Suar. Ledesm. & alios: si autem fiant ab habente, unde commode vivat, probabilius, & communius sunt validæ jure communi, quia licentia Episcopi requiritur *donec*, &c. ergo, si habeas aliunde, non videtur ex Trid. requiri ad valorem; requiritur tamen, ut actus sit licitus, ad erigendum scilicet novum titulum, & Jure Synod. hujus Provinciæ Neapolitanæ in utroque casu requiritur, ut actus sit validus. Episcopus autem dans hanc licentiam est Ordinarius domicili, vel loci, ubi patrimonium situm est, vel originis, sicut ad ordines: Pal. num. 13.

Quæres quarto, An, si accepisti patrimonium ad ordines sub pacto, & conditione, ut donanti reddas totum, aut partem, vel eo non utaris, &c. tenearis hanc conditionem implere?

Respondeo, Circa hoc punctum nihil disponere Jus speciale Synod. Neapolitanæ. Loquendo ergo de jure communi, dico cum distinctione: si enim tibi detur patrimonium sub obligatione reddendi, &c., cum beneficium sufficiens fueris adeptus, vel aliunde habeas, unde vivas, teneris conditionem implere; quia in eo casu nulla tibi obligatio imponitur jure communi irrita: Garz. Pal. num. 16. & alii; idemque est de pacto reddendi illud post mortem: Croix num. 2283. Si autem detur tibi patrimonium sub obligatione, &c., tamen nec beneficium, nec aliud habeas, unde vivas, Nav., Henr., Rodr., Tol., & alii docent, susceptis ordinibus, pactum illud evadere nullum, utpote in præjudicium Episcopi, & Ecclesiæ. Avil., Suar., Sanch., & alii multi docent, esse validum, quia res non fuit absolute donata, sed ad summum accommodata pro aliquo tempore, nec poterat ejus dominium acquirere, nisi pro voluntate donantis. Pal. num. 15. melius distinguit, tripliciter posse constitui tale patrimonium fictum: Primo, Sub pacto, & conditione, ne donatum petas, neve illo utaris; ideoque verbotenus, & absque intentione donandi: Secundo, Sub intentione donandi, sed pro limitato tempore, adeoque proprie commodandi; Tertio, Sub intentione quidem absolute donandi, sed

sub

sub onere retrodonandi: Primo, & secundo modo valet secunda sententia: tertio modo valet prima sententia; in foro tamen externo rescindenda est illa retrodonatio in pœnam Donatoris intendentis decipere Episcopum, & Ecclesiam: v. Pal. cit.

§. III.

De Titulo Paupertatis Religiosa.

SOLI Religiosi professi, ex Bul. Pii V. *Romanus*, & Religiosi Societatis Jesu post vota simplicia biennii novitiatus ex Bul. Greg. XIII. *Ascendente*, promoveri possunt ad Sacros Ordines titulo Paupertatis valide jam votæ Deo, & perpetuo ex se duraturæ.

Hinc Novitii non possunt licite ascendere ad Sacros Ordines, nisi titulo beneficii, aut patrimonii, vel pensionis; quia secus ordinarentur absque ullo titulo. Possunt tamen licite suscipere primam tonsuram, & ordines minores; quia ad hæc jure communi non requiritur titulus, & illi gaudent privilegio exemptionis à jure speciali Synodali. - Quod autem S. Greg. l. 8. ep. 23. *de admisis ad Religionem*; dicit: *Nulla modo audeant tonsurare, priusquam biennium in conversione compleant*; sensus est, quod, ubi consuetudo est biennii pro novitiatu, non debeant ante hoc completum admitti ad tonsuram Monachalem: Sanch. l. 6. *Decal.* c. 10. num. 19.

Invalide autem professi ob aliquod impedimentum, &c. Neque possunt licite ascendere ad Sacros Ordines titulo paupertatis, ut docent omnes ex *eadem Bull. Pii V.* Item ejecti, si ve erant in Sacris titulo paupertatis, si ve quovis alio titulo, manent perpetuo suspensi, & à solo Pontifice relaxandi, ex *Decr. S. Congr.* apud Donat. t. I. p. 2. Religiosi autem dimissi è Societate, si ordinati erant titulo paupertatis, quamvis possint in suscepto Ordine ministrare, non tamen possunt ad Superiores Ordines ascendere sine novo titulo beneficii, vel patrimonii, seu pensionis; nec Societas tenetur eos alere, &c., uti nec Episcopus tenetur alere Sacerdotem à se ordinatum titulo beneficii, si ob aliquod crimen jure eo privetur: Croix num. 2288.

§. IV.

De pœnis Ordinationis absque titulo.

VIDENDUM primo, De pœnis jure communi: Secundo, De pœnis jure speciali.

Jure communi, in Concil. Calcedon. relato in cap. *Neminem*, & in Concil. Placent. relato in cap. *Sanctorum d. 70.* irrita (hoc est suspensa ab exercitio) erat ordinatio absque titulo. Deinde ab Alex. III. in cap. *Episcopus*, & ab Innoc. III. in cap. *Cum secundum, de Præben.*, sublata hac pœna statutum fuit, ut Episcopus ita ordinans teneatur alere ordinatum, donec ei provideat de beneficio, nisi is habeat, unde commode vivat; quam legem Bonifacius VIII. in cap. *Si Episcopus, de Præb. in 6.*, explicans definivit, ut intelligatur de ordinatione per commissionem. ita ut, si Episcopus committens signavit ordinandos, teneatur ipse alere; si vero non signavit, teneatur Episcopus, cui fit commissio. Denique Trid. sæpe hic cit. statuit, quæ jam §§. ant. diximus, in quorum fine addit: *Antiquorum Canonum pœnas super his innovando.*

Quæres primo, Quas pœnas incurrat Episcopus culpabiliter ordinans aliquem absque titulo?

Respondeo, Incurrere obligationem providendi ordinato de beneficio sufficienti, & interim omnia necessaria subministrandi, ex cap. *Episc.*, & cap. *Cum secundum* cit. quod aliqui cum Flam. extendunt, etiam si ordinatus patrem habeat divitem; sed rectius Barb. Pal. pag. 12. num. 1. negant, quia sic absolute non eget, cum jure naturæ debeantur ei alimenta paterna, & bona Ecclesiæ solum debeantur in subsidium egenorum, ex cap. *Clericos 1. q. 2.* Si autem inter Ordinantem, & Ordinatam intercesserit pactum, ut is illum non sit molestaturus super beneficio, & alimentis debitis, ordinans suspenditur triennio à collatione ordinum, cap. pen. *de Sim.*

Quæres secundo: Quas pœnas jure communi incurrat ordinatus absque titulo?

Respondeo cum distinctione: Si enim pactus sit cum ordinante, vel præsentante, de non petenda congrua sustentatione sibi debita, suspenditur ab exercitio ordinis
sic

fic suscepti, cap. *Per tuas*, & cap. pen. *de Sim.* Si id pactus non fit, Sa, Tol., Henr., Tamb., & alii putant, non incurrere suspensionem, quia hæc pœna lata jam cap. *Neminem*, & cap. *Sanctorum* cit. sublata fuit cap. *Episcopus*, & cap. *Cum secundum* cit., nec videtur à Trid. cit. restituta, cum ejus expressam mentionem non fecerit: sed rectius contradicunt Suar., Barb. Pal. Bon. & alii; quia Trid. cit. non solum pœnam, sed pœnas antiquorum canonum innovat, & in cap. *Episc.*, & cap. *Cum secundum*, una tantum pœna adversus ordinantem infligitur; ergo dicendum, innovari etiam pœnam adversus ordinatum statutam cap. *Neminem*, & cap. *Sanctorum*. Idem docent Suar., Laym., Bonac., Sanch., & alii plures contra Pal., & alios, si orderis titulo ficto, ita ut solus tu, & non ordinans peccet, quia cap. *Neminem*, & cap. *Sanctorum* cit. imponitur suspensio ordinatis sine titulo, sive scienter, sive ignoranter, cum ergo titulus fictus sit nullus, sequitur, &c.

Quæres tertio, Quas pœnas jure speciali incurrat, qui ordinatur absque titulo, vel titulo ficto?

Respondeo, Novitios, si ordinentur in Sacris titulo paupertatis, incurrere suspensionem; & si in ordine sic suscepto ministrent, irregularitatem, ex *Bull. Pii V.* cit. Idemque est, si sic ordinetur in Sacris, qui emisit professionem invalidam: item Professus, si ejiciatur è Religione, manet perpetuo suspensus: Secundo, Ultramontani omnes, vel nati extra Italiam, si ordinentur intra Italiam cum patrimonio ficto, suspensionem perpetuam incurrunt, non nisi à Pontifice relaxandam, ex *Bul. Urb. VIII. Secretis*: Tertio, In Synod. Neapol. statuta est suspensio ipso facto à susceptis contra eos, qui falsum, fictum, aut fiduciarium patrimonium ad ordines suscipiendos subjecerint: item contra eos, qui patrimonium, aut beneficium, cujus titulo sunt ordinati, alienaverint, aut resignaverint, non subrogato alio sufficienti patrimonio, vel beneficio facultate Ordinarii: & in *Tabell.* additur, ex dicendis infra, reservatio casus cum excomm. in Clericos exhibentes ejusmodi patrimonium, non absolvendos, nisi constituto reali patrimonio, & causa discussa: item contra constituentes, aut consulentes, aut quomodolibet cooperantes ad ejusmodi patrimonium quomodocunque fraudulentum, etiam ad primam tonsuram præsentandum.

Quæ

Quæres quarto, Quodnam dicatur patrimonium falsum; fictum, aut fiduciarium?

Respondeo, Dicitur falsum, seu fictum, cum bona assignata revera non sunt, vel non sunt propria ordinandi, sive in totum, sive quoad partem notabilem: fiduciarium autem dici, cum bona possidentur cum prævio pacto non exigendi fructus annuos, vel retrodonandi, vel quomodolibet retrocedendi, sive in totum, sive quoad partem notabilem, ante obitum provisi. Hoc autem confingere, præsentare, &c., mortale est ex toto genere: idemque est, si patrimonium, seu pensionem, cuius titulo es ordinatus, vendas, permutes, &c. v. Tamb. l. 7. c. 7. §. 4.

Hucusque de V. Tractatu Theologico-Morali dicta sint satis.

TRA